

Cimbora

GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: **BENEDEKELEK.**

TARTALOMJEGYZÉK:

Cimkép: *A tenger-lépő cipő.* – Walter Gyula: *Estéli hangszó.* Vers. – Sipos Domokos: *A csoda.* Elbeszélés. – Dóczyiné Berde Amál: *Ferkó és a tojások.* Humoros történet. – Tamás érdeklődik: *A hulló csillagokról.* (II. rész.) – Jucika levele Nagyapóhoz. – Monoky Sándor: *Az öreg farkas története.* Mese. – Gara Akos: *Az erdőben.* Vers. – Csűrös Emilia: *Igaz történet egy repülőgépről.* – Nászai Elza: *A páva.* Elbeszélés. – Szucsich Mária: *Az új szemetes kocsis.* Mese. – Görögné Beke Margit: *A tolvaj.* Színjáték. – *Fejtörő.* – *Elek nagyapó üzeni.* – Mellékleten: Kertész M.: *Szökés a teknőben.* (Két kicsapott diák kalandjai a Tiszán.)

Dóczyiné
1923

A Cimborát a Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó rész-
vénytársaság, Szatmár, adja ki. ○○○○○○○○○○

A Cimborát Kisbaczonban Benedek Elek nagyapó szerkeszti,
leveleiteket, rejtvénymegfejtéseiteket az ő címére küldjétek.
Elek nagyapó pontos címe: Batanii-mici (Kisbaczon), utolsó
posta Batanii-Mare (Nagybaczon) Háromszék megye. ○○○

A Cimborát úgy rendelhetitek meg, ha levelező-lapot irtok
Szatmárra, a Cimborá kiadóhivatalának, amelyben kéritek a
lap megindítását. Ugyanakkor postautalványon küldjétek be
egy negyedévi előfizetési díjban 50 leut. ○○○○○○○○○○

A Cimborát csak az az előfizető kaphatja állandóan és pon-
tosan, aki az előfizetési díjak pontos beküldéséről gondoskodik.

A Cimborából szívesen küldünk bárkinek és bárhová mu-
tatványszámot. Aki még nem ismeri Elek nagyapó pompás
gyermeklapját, kérjen tőlünk mutatványszámot és mi ingyen
azonnal küldünk is. ○○○○○○○○○○○○○○○○○○

A Cimborá hetenként, vasárnap, husz oldal terjedelemben
jelenik meg és benne minden olvasó megtalálja a maga olvas-
mányát. A Cimborá apró elemisták számára éppen úgy közli
a maga meséit, verseit, humoros elbeszéléseit, mintahogy gon-
doskodik a nagyobb diákok és diák-leányok olvasnivalójáról
is, akik részére regényeket, ismeretterjesztő cikkeket, komo-
lyabb tárgyú elbeszéléseket közöl. ○○○○○○○○○○○○

A Cimborát szeressétek, olvassátok, terjesszétek!

A Cimborá előfizetési ára Románia területén negyedévre
50 leu, félévre 100 leu, egész évre 200 leu; Csehország terü-
letén negyedévre 10, félévre 20 és egész évre 40 csehszék.

CIMBORA

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

A tenger-lépő cipő.

Estéli harangszó.

— Irta WALTER GYULA. —

Megzendül a harangok kórusa,
Reszketve, zengve, bongva, szálldogálva
Az estben. Minden harangszónak szárnya,
Szent szárnya van, mely ragadja tovább.

A Békességet, ez égi csodát,
Viszi magával a harangok nyelve,
Hogy elnémuljon a száj, mely perelve
Előbb hangos szóval hivatkozott.

A Békét, hogy mi nyugtalan dobog,
A szív megnyugodjon, s a gyötrött lélek
repüljön fel zenitjére az égnek.

Hogy megálljon a munka és a kéz,
a dologtól elfáradt és nehéz,
s kulcsolódva keresse az Urát.
(Kolozsvár, 1921.)

A csoda.

— Egy suszterinas látomása. —

— Irta: Sípós Domokos. —

Kinn, a novemberi hajnalban nehéz köd-takaró feküdt az ázott földre, a házak tetejére, a kopasz fákra. Burkus, a házörző fehér kuvasz, még egyszer körüljárta az udvart, kidugta orrát a kapu hasadékan: a pusztta kertben kis nesz támadt. Burkus gyorsan szaladt végig az ösvényen, le a kert fenekéig. Sehol semmit sem látott, csak egy macska ugrott át a kerítésen, vagy talán csak egy száraz ág hullott le a diófáról. Megnyugodva ballagott vissza. Elsenyvedt napraforgó körök zörögtek mellette az induló reggeli szélben, nyirkos bundájából majdnem csepegett a köd, körülnézett mégegyszer, aztán a szalmakazalhoz ment, még az ősz elején kapart barlangjába befurta magát, kétszer-háromszor körbe fordult a szűk helyen, aztán karikába csavarodott, orrát a hasához dugta, két hátulsó lába közé s szuszogni kezdett, mint aki elvégezte súlyos kötelességének legnehezebb részét.

Bennt a cipésműhelyben még sötét volt. Szennyes, sáros lábbelik szaga elkeveredve a csiriz savanyúságával feküdt meg a kis szobát. A homályban furcsa hangok szálldestak. Meghatározhatatlan sarokban már fáradtan cirpelt a tücsök, a földre terített szalmazsák végén, befurva magát a takarónak használt rongypokrócba, álmában dorombolt a macska.

Nyugodtan feküdt itt éjfél óta. Megvárta minden este, míg Feri, a kis inas előhuzta a surgyét, a takarót s a durva, piros és kék csikos párnát a láda mögül. A fiu még be sem bujt éjjeli pihenő helyére, a macska már beugrott a pokróc ráncába, félve, nehogy a suszterné kizavarja.

Feri is lefeküdt, kinyújtotta fáradt, sovány, kis tagjait. Néha odaért lába a macska selymes szőréhez, az dörgölődött didergős bőréhez s a gyermek ezzel az egyetlen simogatással szenderült álomba.

A tücsök cirpelt, a macska dorombolt, a gyermek szabályosan, mélyen lélekzett, álmában néha csámcsogott. Az udvaron rekedten kuko-

rakolt a vén, sárga kakas, mind messzebből-messzebből felelgettek a szomszédok.

A kakaskukorékolásra a suszterné megmozdult az ágyban, az ablakra nézett s bár még homály borult a szobára, a megszokás mindennél pontosabban tudatta vele, hogy reggeledik. Az ura mélyen, mint egy csutak aludt s minden lélekzésnél borszagot fújt magából.

A három gyermek csendesen szunyókált, a legkisebb nyögni kezdett, az asszony megtapogatta, érezte, hogy vizes alatta a lepedő s ki van takarva. Rádobta a paplant s kibujt az ágyból. Csak úgy sötétben felkapta szoknyáját a székről, a nyakába vetette, leeresztette derekára, az ágyterítőt a vállára kapta s csendesen kiment a konyhába. A kemence fölött kis fatokban kakasgyufa állott, egyet végighuzott a falon, meggyújtotta a konyhalámpát, előkaparta az este odakészített forgácsot s egy perc alatt tüzet gyújtott. Hatalmas vasfazékba kiöntötte az egész kártya vizet, egy ládából málélisztet mert a fakupával s aztán ujjai közt eregette be a fazékba: locsot készített a malacoknak. Az üresen maradt víztartó edényre nézett, hirtelen a műhelyajtóhoz lépett, kinyitotta s bekiáltott: „Feri, Feri te, kelj fel már Feri, csak nem akarsz délig aludni!”

Amikor látta, hogy a gyermek megmozdul, a tűzhöz szaladt, lekapta róla a vasedényt s letette a földre. A kemence alól felvett egy fadarabot s kavargatni kezdte a forrázatot. A kis inas kinyitotta szemét, a műhelyben még sötét volt, alig lehetett látni a kis asztalt, mellette inkább sejtődött, mint látszott egy csizmaszár. „Az ispán uré” — gondolta a gyermek — „annak ma készen kell lenni”. A konyhából bemászott a kis lámpa sárga fénye, Feri hunyorgott, megdörzsölte szemét. Soványka lábánál érezte a macska meleg hátát, karja, dereka bizsergett, simogatta a rosszszagu pokrócot, szegény sivár gyermekiségének egyetlen menedéke: az ágnak csufolt szalmazsák hívta vissza

törődött, kidolgozott kis testét, lehunyta nehéz pilláit s már otthon is volt falujában, a zöld gyepen szaladt pendelyes, gatyás pajtásaival, a nap forrón sütötte fejét, távol a folyó füzes partjai felé libái csipdesték a füvet. „Gyi, te gyi” – rikkantott az egyik gyermek, „Feri, Feri, hallotta az inaska. Először lágyan, mint a mezőn röpködő gyermekhang, azután süvítve, mint az esti szél, majd keményen, riasztóan, mint egy hozzávágott rög, érte a neve: „Feri, Feri”. A mesterné előtte állott, vállát ráncigálta s a fülébe kiabálta: „Állj már lábra, te Isten dögje!”

A gyermek talpra ugrott, két öklével dörzsölte szemét, aztán felrántotta nadrágját, kabátját, a cipőit, csak úgy mezitlábra. Egy csuporba vizet vett a cseberből, szájába kapott egy kortyot, onnan a két tenyerébe csepegtette s megmosta arcát. Kihuzta derekát az ingét, lehajította jól a nyakát s beletörölközött.

– Na gyere, Feri – mondta az asszony. Megfogták ketten a nagy vasfazék füléit s kivitték a disznóólhoz. A két ártány az ajtónyitásra visitani kezdett, ahogy Feri felemelte a vályu lappancsát, egymást lökdösve furták fejüket előre, mikor a meleg lé eléjük ömlött, elégedetten szuszogtak benne orrmányukkal s hangosan szüröcsöltek.

A suszterné vakargatta fülük tövét, mustárgatta őket s számította, hogy karácsonyra hány liter zsirt fognak adni. Feri dideregve állott a finoman szifáló, hideg esőben, aztán felkapta a fazakat, a konyhába szaladt vele, letette s visszafutott a tyukketrechez. Kivette a vas-karikába dugott pecket, kinyitotta az ajtót s eregette lefelé a tyukokat. Amint egyenként az ajtóhoz közeledtek, megfogta őket, megnézte, hogy nem tojósok-e; amelyiket annak találta, azt visszalökte a ketreche.

Amikor ezzel is megvolt, visszament a műhelybe. A szalmazsákot begyömösölte a láda mögé, a rongypokrócot a ládára terítette, kinyitotta a légypiszkos, kis ablakot és seperi kezdett. A szemetet kis halomba gyűjtötte az ajtó mögé, aztán elrendezte az asztalon a szerzőségeket, a mester székét még le is törölte a tenyerével. Az egyik lábszujjal este a gyermekek játszottak, sokáig kereste, míg egy csizma-szárban megtalálta.

Mire ezeket elvégezte, a szoba is megmozdult. A gyermekek ingben ugrándoztak, a legkisebbnek már egy csupor meleg tej volt a markában. Ahogy szüröcsölte lefolyt az állán, végig a mellén s megnedvesítette mocskos kis ingét.

A két nagyobbik egyszerre állott a mosdótál elé, ott aztán lökdösődni kezdtek s ráncigálták a piros csikós, szöttes kendőt. Az anyjuk kikapta kezükből s mindenikre huzott egyet vele.

Felébredt a suszter is és mérgesen figyelte a lármát. Rámordult a kicsikre, hogy legyenek csendesen.

A felesége odaszólt:

– Kibujhatnál már az ágyból. Ott heversz, mint egy püspök, nem bánod, ha megszakad is a nyakam a dologban.

– Fogd be a szádat, – válaszolt az ember, s kibújt a paplan alól. Rongyos fekete harisnyát húzott a lábára, nagy körülményességgel csavargatta rá a gatyamadzagokat, felrántotta a cugos cipőit, aztán a fényes, elől csirizes fekete nadrágját, sebtiben megmosdott, megtörölközött s az asztalhoz ült.

– Adj, fiam, egy kicsi szalonnát, – szólt a feleségéhez.

– Nincs, – felelt az asszony kurtán. Tudta, hogy az éjjel sokat ivott az ura s most fanyalog a kávéból. Jó volna egy kis füstös, vagy paprikás szalonna a boros gyomrának.

A suszter ma csodálatosképpen nem akart veszekedni. Felkelt s a konyha vakablakában reáakadt egy darab szalonnára, bevitte a szobába, maga elé tette az asztalra, amikor az asszony látta, szó nélkül eléje tette a kenyeret s a sót.

Mire elvégezte reggelijét, a segéd is megérkezett s azonnal neki fogott egy talpalásnak, közbe folyton járt a szája:

– Feri, hol a faszeges skatulya? Feri, add ide a reszelőt, Feri, tedd ezt a talpat vízbe. Hol a csiriz? Nesze, fényesítsd ki ezt a cipőt!

A konyhából a kicsi gyermek kiabált be. S mert az inas nem mozdult, hangosan bömbölni kezdett. Az anyja képéből kikelve szidta az inast.

– Te hóhér kötele, nem sül le a képedről a bőr? Hallgatod, hogy majd megszakad annak a szegény kicsi gyermeknek a szíve. Nincs lelked, te betyár. Persze, ilyen a paraszt, hogy törje ki őket mind a nyavalya! Nem jön tegnap reggel is a tejes asszony? Láttam a poszárjáról, hogy valamibe töri azt a kócos fejét. Hát tiszta igaz is volt, még ki sem töltötte a lábasba azt a mocskos lurkát, már járt a poszája, hogy a jövő héttől kezdve drágábban hordja a tejet. Jaj, Istenem, hogy nem fut ki a lábuk alól a föld?!

Feri már a hátára kapta a kicsit s lovagolt vele a konyhában, onnan be a szobába, aztán megint vissza. Az asszony pedig megállás nélkül hadart. Életének egyik élvezete volt hogy mindennap szidta a parasztot. Valami egészen különböző lénynek érezte magát, mert az apja pecsenyesütő „iparos” volt, amint ezt minden alkalommal elmondta.

Feri csak úgy fújt a futkározástól, a kicsi nagyokat nyekkent, de szoritotta a nyakát erősen s nem akarta abbahagyni a játékot, míg az apja nem húzott egyet a fenekére a tenyerével. Erre elkezdett megint visitani s ezt így folytatta délig. Hol játszott és mindenkinek lába alatt volt, hol piszkolt a padlóra s a konyha agyagos földjére, s ha nem vették észre, összefente magát egészen, hol pedig bögött.

A suszter jól meghuzta a Feri fülét s belökte a műhelybe.

— Mit gondolsz, te tekergő, hogy én azért töltöm beléd a drága ételt, hogy nekem egész nap rájcsulozz itt, mint egy báróköllyök? Allj a mesterség után, hogy ur legyen belőled, vagy menj haza disznópásztornak. Itt van az ispán ur csizmája, talpot, sarkot reá! Ha holnap reggel haza nem viszed, lereszelem az orrodról a bőrt! De most megmondom, hogy pénz nélkül ott ne hagyd!

A gyermek leült a háromlábu székre, talpa alá tette a lábsziját, térdére fektette a csizmát a torkánál s reáhuzta a szijat, aztán elkezdte vizsgálgatni. Azt már látta, hogy ő nem holnap reggelig, de egy hétig sem csinálja meg a csizmát. Esztendejét sepregetéssel, mosogatással s disznókurálással töltötte, pesztrája volt a gyermekeknek, szobalánya, kuktája az asszonynak, kengyelfutója a mesternek s a segéd urnak. A

mesterségből eddig a csirizen s a cipőkenőcsön kívül alig ragadt reá valami.

Kicsi koponyájában baktatva indultak meg a gondolatok s keresték, hogy mi ütött gazdájához, aki lehetetlent kívánt tőle.

Megint az asszony szólitotta: Jere már enni te, még az ételhez is instálni kell a lustát.

A gyermek kiment a konyhába, az asztalon egy tányérban pityókaleves volt még tegnap délről, mellette egy darab kenyér. Szó nélkül melléje ült s megevett mindent az utolsó falatig. Aztán felállt, megtörülte száját a kabátja ujjához s visszament a műhelybe.

Megint elővette a csizmát s a térdére tette, de alig forgatott rajta egyet-kettőt, a segéd cigarettáért küldte. Utána is kiáltott, amikor kinn volt már az udvaron:

— Aztán vigyázz, nehogy megint a földre ejts belőle vagy egyet. Haza se gyere...

(Dicsőszentmárton.)

(Vége következik.)

Ferkó és a tojások.

— Irta és rajzolta: Dóczyné Berde Amál. —

Talán emlékeztek még Ferkóra, aki a helyesírással hadilábon állott. De annál jobban szeretett őkeme a ház körül foglalatzkodni. Szívesen segített édesanyjának a kertben, konyhában s nagy gyönyörűsége telt a baromfinevelésben. Hideg tavasztól, hogy a tyukok tojni kezdtek, mindennap megmászta az emeletes ketreceket s büszkén dugta zsebébe a hófehér

az egyetlen jó szokásáról mondjon le, de hasztalan: Ferkónak többet jelentett egy saját szemüleg felfedezett gyöngyszínű tojás az olvasókönyv minden meséjénél.

Egy napon hintó állott meg Ferkóék háza előtt. Ferkó a létra tetejéről szemlélte, hogy egy szép néni kézenfogva vezet egy kis fiút fel a lépcsőkön. Mivel a flucska sapkája ismerősen integetett feléje, utánuk osont. Persze, hogy ő volt az! Az új osztálytárs, akinek a szülei most költöztek be faluról. Vigan csapták össze a tenyerüket s csak addig türtőztették magukat, míg az udvarra értek. Ott elkurjantották az osztály jelszavát: Verekedjünk! S míg a foltos nadrág és egy finoman kötött mellény élethalálharcukat vívták az udvar porában, benn a szobában választékos hangon folyt a beszélgetés:

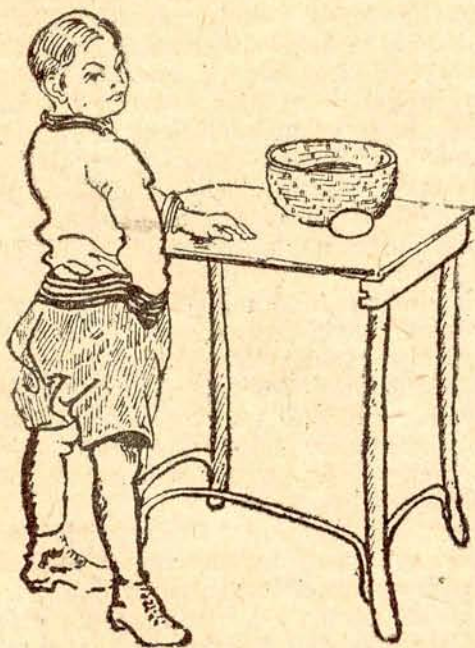
— Köszönöm méltóságos bárónő a meghívást, de Ferkót illetőleg aggályaim vannak. Csintalan.

— Nem tesz az semmit kérem, hisz így még jobban össze illenek Danikámmal. Szeretném, hogy a gyermekem társasághoz szokjék, az életre akarom nevelni.

Másnap délután Ferkó izgatottan készült a meghívásnak eleget tenni. A cipőjére egy fél doboz kenőcs került, a haját vizes kefével nyúzta és ami fő, felvette a jobbik ruháját.

— Vigyázz rá, — intette az édesanyja — és magadra is, nehogy szégyent hozz a fejemre!

Ferkó a legszebb ígéretek után, a legfnyesebb reményekkel indult utnak. Danika már türelmetlenül várta, hiszen olyan sok játszani való volt és oly rövid a délután! Nemcsak a

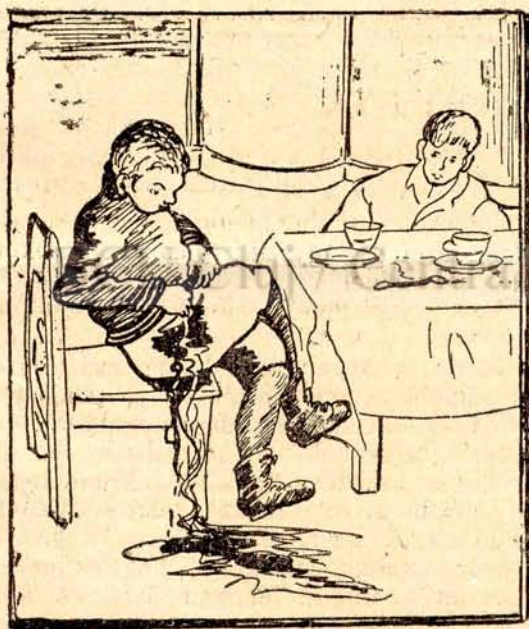

tojásokat. Sokszor kétes haszonnal járt e buzgósága, mert a goromba ketreccoldalak, és körmös farakások igen megviselték amugy is viseltes ruházatát. Kérte az édesanyja, hogy erről

gyermekszobában voltak ám látnivalók, de hát még az udvaron és az istállókban! A bocik, a nyuszik! Az ám, hát még a ketrecekben, tört ki Ferkóból az ősi szenvedély!

E gondolatot ádáz tett követte. Csak a szegény tyukok lehetnének a megmondható! Egyik ólból ki, a másik ketrecbe be. Ott maradt a cipőkenőcs bőrostul az ólajtóján, seba, harsogott jókedvűen Ferkó, fő az eredmény! S ezzel roskadásig tömte hátulsó és oldalsó zsebeit. A felhajtásnak csak az ozsonna hirtetett véget.

Kávézás közben a két felfedező jelentős pillantásokat váltott egymással. Miután a vajás kenyeret elköltötték, Danika odasugta Ferkónak: Most jön a befőtt! Erre Ferkó nagyot ugrott örömeiben a székén, de abban a pillanatban egy gyanus recsenés megmerevítette az arcát! Nadrágzsebéhez kap... Mondjam-e, hogy mi történt, vagy kitaláljátok-e a képről is?

Nem kellett már Ferkónak sem befőtt, sem tészta, csak egy tiszta nadrág. Deréig benne volt a tojásfehérben, meg a szégyenben. Átkozott tojások! Csak az volt a szerencse, hogy jópajtása, Danika még nadrággal is ki-segitette a bajból. De mi lesz otthon? Mit fog ő ezért kapni? Hogy mit kapott? Majd megmondja nektek édesanyátok, aki tudja, hogy mit jelent a tojásfehérje nadrágnak és padlónak egyaránt!

(Nagyenyed.)

A CIMBORA első félévi

BEKÖTÉSI TÁBLÁI

elkészültek. A csinos és tartós bekötési táblák ára 30 leu és 5 leu postaköltség.

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a hulló csillagokról.)

II.

Tamás: Mióta a csillagokról beszélgettünk, sehogysem tudok megnyugodni. Ugy szeretném tudni, hogy a végtelenbe vannak-e olyan csillagok, ahol embertársaink élnek. Talán ők is olyan vágyakozva néznek mifelénk és nem is sejtik, hogy mi gondolunk rájuk. Nem lehet nekem többet tudni a csillagokról?

Apa: Én szívesen beszélgetek veled róluk. A nagyító üveg annyira közel hozta őket hozzánk, hogy sokkal többet tudunk róluk, mint gondolnád.

Tamás: Arra a kérdésemre válaszolj, apuskám, van-e ott ember.

Apa: No, ennyire közel nem jöttek hozzánk! Az embert még nem láthatnánk meg, sőt még a templomtornyokat sem. De a Hold hegyeit, völgyeit például látjuk. Nem úgy értettem én, hogy mindent tudunk az égi testekről, én csak azt mondtam, hogy sok mindent. A csillagászok ki tudják számítani például a távolságukat. Némelyiknek a távolsága irtózatoss. Évekig tart, míg a fény megteszi hozzánk az utat. Ha most egy ilyen távoli csillag felrobbanna, nekünk még évekig világítana s csak évek múlva látnánk a robbanást. Ugy-e, különös? Szinte nem akarod elhinni. Ha egy példát mondok, talán meggyőzlek. A villámlást előbb látjuk s csak azután halljuk a dörgést, mert a fény gyorsabban jön a hangnál. Látod, a dörgés már megtörtént, amikor fülünkhöz érkezik a hang. Most már elképzelheted, hogy a csillag felrobbanása is megtörténhetik, de a hang csak sokára ér hozzánk, jó darabig még a régen elküldött fény-sugarakat látjuk.

Nemcsak a csillagok távolságát ismerjük már, hanem súlyukat is. Sőt ismerjük azokat az anyagokat, amikből állanak.

Tamás: Mindegyiknek hegyek és völgyek vannak a felületén?

Apa: A ragyogó csillagok izzók, mint a nap. Némelyik sokkal-sokkal nagyobb a mi napunknál. Csak távolságuk miatt látszanak kicsinyeknek. A felületeken tehát nem lehetnek még hegyek és völgyek, mert vagy gázneműek vagy folyékonyak. Különböztetve általában nem láthatjuk magát a gömböt, mert felhőtömeg veszi körül őket. Abban a forróságban örökös nyugtalan-ság van. A mélységből előtörnek a könnyebb gázok s lobogva szédületes sebességgel törnek a világűr felé. Olyanok ezek, mintha rajtuk tűzhányók, rettenetes lángokádó tűzhányók működ-nének. A nap kitöréseit jól meg tudják figyelni s le is fotografálják. Elképzelheted, hogy az ilyen csillagokon a mienkhez hasonló élet nem lehet, hiszen minden földi szervezet gőzzé változna azonnal az irtózatoss hőségben. De vannak olyan állapotban levő égi testek, hol lehet élet.

Nem embert mondok, fiam, hanem élő lényt. Nagy kérdés az, hogy mindenütt ember formájára alakultak-e a teremtmények. Mutattam neked a multkor a Mars csillagot. Ott például van levegő és van víz. Sőt minden valószínűség szerint szén is. Ez a három dolog a földi szervezetek feltétele. Persze, másra is van szükség, de ha e három dolog megvan és a nagy hideg és nagy meleg nem akadályozza a fejlődést, az élet létrejöhet.

Tamás: Honnan tudják azt, hogy levegő és víz van a Marson?

Apa: A levegőről most nem beszélek. A víz jelenlétét te is észrevennéd, ha a csillagot sokáig nézegetnéd. Megfigyelhetnéd, hogy a két vége fehér. Erre eszedbe jutna, hogy az a fehérség a hótól és jégtől származik. Minthogy te kételkedő természetű vagy, — hiszen azért hívnak Tamásnak, — nem vennéd még bizonyosra a dolgot. Mikor azonban pár hónap múlva azt látnád, hogy a fehérség kisebb területre zsugorodik össze, már arra kellene gondolnod, hogy talán most ott nyár van. Ha éveken keresztül szabályosan látnád kiterjeszkedni és összezsugorodni a fehér területet, te is azt mondanád mindenkinek, hogy télen ott is hideg van, nyáron meg meleg. Ugy-e, elhihető a dolog? Vannak más csillagok is, hol az élet feltételei megvannak.

Tamás: Lehetetlennek tartod-e, apám, hogy idegen csillagok lakói lejöjjenek a földre, vagy mi menjünk hozzájuk?

Apa: Egyelőre le kell mondanunk az ismerkedésről. Rettenetes erővel húz bennünket magához a föld, őket is a maguk területe. Nem hiszem, hogy hamarosan ezt az erőt legyőzhessük.

Tamás: Ugy szeretnék megismerkedni más világok teremtményeivel!

Apa: Nem tudod, mit beszélsz, fiam. Neked valószínűleg borzalmasaknak tünnének fel azok a teremtmények. Még a mi földünk régi, kihalt állatai is szörnyűségesek. Ki tudja, milyen élő lények születhettek egy másik csillagban. Talán elpusztítanak bennünket. Lehet, hogy villamosság áramlik ki testükből és villámcsapás érne, ha hozzánk közelednének. Lehet, hogy kiszívják a vérünket, mint a pók a légy véré. Talán forróság, vagy hidegség áramlanék belőlük s közeledtükre elégnénk vagy megfagynánk. A képzeletnek szabad tere van. Nem lehetetlen, hogy hozzánk hasonlók és megtudnánk barátkozni velük. A magam részéről nem látom kíváncsúnak, hogy új barátokat szerezzek. Én meg vagyok elégedve földi barátaimmal. Valaha én is szerettem volna megismerkedni a más csillagokon lakó emberekkel. De akkor még olyan gyerek voltam, mint te. A kedvem elment hamar tőlük, mert elolvastam egy Wells nevű angol író könyvét, aki a Mars-lakók pusztításait

írja le. Ezek a szörnyetegek lejöttek a földre és úgy bántak az emberekkel, mint mi a bogarakkal. Irtottak bennünket. Voltak találmányaik, melyekkel szemben semmit sem értek a mi ágyunk, váraink. Vagy felrobbantották az utjukba eső akadályokat, vagy mérges gázzal lefojtották az utjukba álló katonákat. Nem használt semmi. Elpusztították magát Londont is. Ugy nézhettek a mi városainkra, mint mi a hangyabolyokra.

Tamás: Hátha egyszer mégis lejönnének hozzánk, mit csinálunk akkor?

Apa: Ugy-e, most már félsz? Nem jó az ördögöt a falra festeni. De ne búsulj! Nincs ugyan kizárva, hogy idegen világok teremtményei egyszer majd leérkeznek hozzánk; de akkor sincs veszve minden, ha ellenséges szándékkal és gyilkos fegyverekkel jönnek is. Nagyon szépen megírta ezt Wells. Mienk ez a föld, fiam! Nekünk adta az Isten. A levegő és víz telve van láthatatlan apró szervezetekkel, amelyek néha bennünket is megtámadnak és testünkben elszaporodva betegséget okoznak. Pedig a mi szervezetünk már megszokta őket. Mit gondolsz, mi történne, ha idegen teremtmények jönnének a földre? A mi vízünk, a mi levegőnk méreg volna nekik, a láthatatlan kis szervezetek megrohannák és halomra gyilkolnák őket.

Tamás: Azt már tudom, hogy a ragyogó csillagok izzók, de azt nem értem, hogy számítják ki, hogy például a Marson mekkora meleg van.

Apa: Könnyen ki lehetne számítani. A Mars szintén a nap melegéből él. Ismerjük a naptól való távolságát, a Mars nagyságát, ki lehet tehát számítani, mekkora meleg jut neki. Csakhogy ez a számítás hibás. Azonnal megfogod érteni. A nap például süti a földünket. Ne hidd azt, hogy az egész meleg lejut hozzánk. Többször mondtam már neked, hogy mi egy tenger, a levegőtenger fenekén élünk. A lejövő napsugarak beleütköznek a fölöttünk lebegő felhőkbe. Ha felhőt nem is látunk, vízgőz mindig van a fejünk felett. A meleg egyrésze ott akad fenn. De nemcsak vízgőz van a levegőben, hanem finom porszemek is. A nap melegének egy tekintélyes részét ezek is elnyelik. Sokkal nagyobb volna a meleg, ha nem volna felettünk semmi, hanem egyenest a földet érné a napsugár. Már most nem ismerjük pontosan a többi égi testek levegőjének tulajdonságait. Néhol ritkább, néhol sűrűbb lehet a levegő, néhol több, néhol kevesebb melegsugár érkezik a felületre. A Marson például nem tulságosan térhet el az időjárás a mienktől, ezt onnan sejtjük, hogy néha olvad és néha fagyás van. Vannak csillagok, ahol elképzelhetetlenül hideg van. Ha a véletlen odasodra, csonttá fagynál azonnal. De ha valamilyen módon védekezni is tudnál a hideg ellen, nehezen tudnál tájékozódni. Azok a dolgok, melyek a földön folyékony alakban fordulnak elő, ott

mint szilárd ásványok kerülnének szemed elé. Ott a hőmérőben levő higany olyan kemény, hogy talán higanyszegeket vernek a falba az ottlakó emberek.

Tamás: Már megint tréfálsz apus, pedig

még nekem sok kérdezni valóm van. Ha tréfálsz, elfelejtem, mit is akarok kérdezni.

Apa: Ird fel magadnak, fiam, most már nem beszélgethetünk, mert dolgom van.

(Budapest.)

Jucika levele Nagyapóhoz.

Édes jó Nagyapóka!

Hétről-hétre olvasom kedves lapjában, hogy Nagyapóka milyen szeretettel válaszol a gyerekek leveleire. No, gondolom, én is irok egy ügyes levelet Nagyapókának, hátha aztán nekem is válaszol majd valamit. Nagyon szeretnék én is olyan érdekesen írni, mint Öcsike. De sajnos, nem tudok. Könnyű Öcsikének, hiszen neki „nadselü” gondolatai vannak és ezeket olyan „nadselüen” le is tudja írni Nagyapókának, hogy szinte maga előtt látja az ember. De hát nem lehet ám mindenki a Nagyapóka unokája.

Most látom csak, hogy én itt csacsogok, csacsogok össze-vissza s közben elfelejtem jól nevelt kis lány létemre bemutatni magamat Nagyapókának. Tetszik tudni, én vagyok P. Jucika, I. gimnazista tanuló, aki a karácsonyi értesítőben, sajnos, meglehetősen sok elégségest hozott haza szerető szüleinek. Annál nagyobb volt az öröm, hogy a húsvéti osztályozáskor ez a kacskaringós szám teljesen hiányzott értisítőmből.

Ennek jutalmául anyuka megengedte, hogy néhány kis barátnőmet uzsonnára meghívjam. Milyen boldogan vártam ezt a napot! Előszedtem babáimat (épen tizenkét darab van, kicsi, nagy vegyesen) uj, tiszta ruhába bujtattam őket, a babaszobát szépen elrendeztem, nehogy finnyás kis barátnőim hibát találjanak benne. A nagy nap délelőttjén piros babos kendő volt a fejemen, úgy porolgattam, törülgettem, közben vidám nótát énekeltem, amikor hirtelen anyuka lépett be:

– Sajnálom, kicsikém, de a délutáni összejövetelből semmi sem lehet, mert nekem azonnal nagymamához kell sietnem, aki hirtelen rosszul lett.

– Anyácskám, kértem szinte sirva, engedd meg, hogy együtt tölthessük a délutánt a leányokkal. Igérem, hogy nagyon, de nagyon jók leszünk, aztán itthon lesz Gabi bátyám is, ő majd felügyel ránk.

– Csakhogy most már arra sincs időm, hogy egy kis egyszerű süteményt készíthessek. Már pedig valamivel csak meg kell vendégelniünk a kis leányokat. Sőt még Borcsa sincs itthon, tegnap hazament a szüleihez s csak holnap délen tér vissza.

– Anyukám édes, kérlek szívedhez szóló hangon, add készítsen el én a süteményt. Oh, tudom én, hogy a szakácskönyvben olyan pontosan le van írva, hogy gyerekjáték lesz az el-

készítése. Különbö is tudod, hogy már többször segitettem Neked a konyhán, érték is már kissé a főzéshez.

Ami a konyhán való segítséget illeti, igazat is mondtam, mert szívesen somfordáltam ott, különösen, ha valami finom sütemény volt készülőben. Senki sem tudta nálamnál pontosabban megmondani, hogy elég édes-e a diótöltelék, nem kevés-e benne a mazsola, nem savanyu-e a bélésbe szánt alma? Általában senki sem viseltetett olyan érdeklődéssel a csokoládé, mogyoró, cukor, stb. iránt, mint én. Sajnos, ebből az érdeklődésből néha félreértések keletkeztek, s miután anyuka kissé nagyon is megfoggyatkozottnak találta a finom harapnivalókat, néha-néha bizony szégyenszemre ki is tessékelt a konyhából.

Szerencsére, ezekről a kellemetlen epizódokról elfelejtkezett drága anyukám, mert elgondolkozva mondotta:

– A leányoknak már nincsen idő visszamondanunk, nekem pedig azonnal mennem kell. Én mindent előkészítek, itt van a szakácskönyv, eszerint állítsd össze a tésztát. Legfeljebb nem fog sikerülni.

– Dehogy nem, meglátod, anyukám, milyen pompás lesz.

Amikor magamra maradtam, boldogságomban először is körültáncoltam a szobát. Oh, de nagyszerű, – gondoltam, – én mint háziasszony magam fogadom vendégeimet és sajátkezűleg készítettem pompás süteménnyel vendégelem meg őket.

Hamar fehér kötöt kötöttem, fehér bóbítát helyeztem lengő fürteim fölé és így teljes szakácsnői előkészülettel állítottam ki a konyhára. Ott előszedtem egy hatalmas tálat; melybe sorba beletörtem a tojássárgáját, egy külön tábla pedig a fehérjét. Majd hozzáelegyítettem a sárgához az előre kimért cukorport. Aztán kavartam, kavartam nagy buzgalommal, közben bele-bele kóstolgattam, hogy készen van-e már? Ijedten hagytam abba végre a kóstolgatást amikor észrevettem, hogy igen sok hiányzik a jóízű keverékből.

No és most neki habot verni! Enyje, nem hittem, hogy az olyan hosszú és fárasztó dolog. Hiszen sokszor segitettem egy-egy percre Borcsának, de most, hogy magamnak kellett az egésszel felverni, bizony, bizony, alaposan belefáradt a karom. Háromszor is pihenőt tartottam, amíg végre a gonosz hab szép keményen felerlett a tálon.

Szakértelemmel kevertem össze a habot,

lisztet, tojást, cukrot, (hiszen egészen könnyű szakácskönyvből főzni) aztán gyorsan elővettem egy nagy tepsit, beleöntöttem az izletes, habos keveréket, amelynél nagyszerűbb piskótátésztát nem sült még a király szakácsa sem. Végre gondosan elhelyeztem a tepsit a sütőben.

No, hát ezzel készen volnánk, elmélkedtem magamban. Amíg elkészül a sütemény, fölteritem az asztalt, ráhelyezem az előre elkészített hideg kávé, kalácsot, befőttet, hogy barátnőim mindent készen találjanak.

Ezekután kiszaladtam a konyhába, de a tészta még nem sült meg. Visszatértem a szobába, bemélyedtem megszokott kényelmes székembe és olvasni kezdtem. Igen érdekes könyv volt. Nemrégén kaptam apukától. Olvastam, olvastam az érdekes történetet, közben elfeledkeztem mindenről, uzsonnáról, piskótáról, amikor egyszerre éles csöngetés riasztott föl elmélyedésemből.

— Aha, bizonyosan a vendégek, — gongoltam — amikor már kissé magamhoz tértem. Hallottam is már nevetgélésüket, amint Gabi üdvözölte őket és vezette az ebédlő felé.

Jaj nekem, csak most jutott eszembe a sütőbe helyezett piskótátészta. Hanyathomlok rohantam ki a konyhába. Ijedten nyitottam ki a sütő ajtaját. Meglepetve tapasztaltam azonban, hogy a tészta semmit sem változott, ugyanolyan lágyan folyó, mint amikor a tepsibe tettem, pedig annak már jó két órája.

Amint ott gondolkoztam a meglepő jelenségen, mint a fürgeteg, rohant ki a konyhába, nevetve, csacsogva a vidám leánysereg. Összevissza ölelgettek s gratuláltak nekem, mert hallották Gabitól, hogy az asztalra kerülő sütemény az én sajátkezű művem lesz.

Elszontyolodott arccal mutattam a tepsiben vidáman folydogáló tésztát barátnőimnek, tőlük kérve magyarázatot a megfoghatatlan tünemény felől. Érdeklődéssel állottuk mindnyájan körül a tepsit s kutattuk a balsiker okát. Sajnos, sehogy sem tudtunk zöldágra vergődni. Egyszer csak Gabi is kiállt a konyhába s miután egy ideig csodálkozva szemlélte a sok összedugott leányfejet, harsányan fölnevetett:

— Nini, a híres szakácsnő elfelejtett tüzet gyújtani a kályhába!

Megszégyenülten eszméltem föl. No, hiszen így csakugyan várhattam volna itéletnapig, hogy megsüljön a tésztám. Am hibás még sem vagyok, hiszen én mindent szórul-szóra úgy csináltam, ahogyan a szakácskönyvben állott. Ott pedig egyáltalában nem volt, hogy tüzet is kell gyújtani. Persze, persze, ez magamtól is eszembe juthatott volna, de most már késő bánat, késő bú, nincsen sütemény.

— Sebj, kiáltott föl vidáman Bözsike, együk meg úgy, ahogy van.

Indítványát kitörő lelkesedés fogadta s a szerencsétlenül járt piskótátésztát csakugyan befőttés tányérból, kis kanállal fogyasztottuk el. És ami fő, nagyszerűen ízlett mindnyájunknak, még Gabinak is. Mondhatom, sokkal jobb volt, mint akármilyen piskótátészta.

Ha nem hiszi el Nagyapóka, legyen szerencsém a következő sajátkezű zsuromra, ahol személyesen megtapasztalhatja majd. Csak épen anyukától félek, hogy nem fog kellő elismeréssel lenni gazdasszonyságom irányában. Mit gondol Nagyapóka?

Válaszát nagyon várja és kezét csókolja:

(Kolozsvár.)

Jucika.

Az öreg farkas története.

(Német mese Lessing-től.)

— Magyarba átültette: Monoky Sándor. —

1.

A gonosz farkas megöregedett és komolyan elhatározta, hogy a juhászokkal ezután békességben fog élni. Fölkerekedett tehát és ahhoz a pásztorhoz ment, akinek juhait az ő barlangjához a legközelebb legeltek.

— Juhász, — így kezdte a beszédet, — te engem vérszomjas rablónak tartasz, pedig igazán nem vagyok az. Arról nem tehetek, ha juhaidra vagyok utalva, amikor éhes vagyok, mert az éhség fájdalmas. Csak ne engedd, hogy éhezzen, csak legyek mindig jóllakottan és akkor nyugodtan élhetek tőlem, mert én igazán a legszelidebb és legnyugodtabb állat vagyok, ha tele van a gyomrom!

— Ha tele van a gyomrod? Ez valóban érdekes — válaszolt a juhász — de mondd,

mikor vagy te kielégítve? Te és a fősvény sohasem. Takarodj!

2.

Az elutasított farkas most egy másik juhászhoz ment.

— Juhász, te jól tudod, hogy éveken át mily sok bárányodat megöltem. Ha nekem évenként legalább hat darabot adsz, én ennyivel beérem, alhatsz nyugodtan, sőt a kutyáidat is minden gondolkodás nélkül szélnék eresztethed!

— Hat juhot? — szólt a juhász — hiszen hat juh egy egész nyáj!

— No, mivel rólad van szó, öttel is megelégszem — mondta a farkas.

— Ne tréfálj, hiszen öt juhnál többet alig tudok évente elszakítani a legelőért.

— Négyet sem? — kérdezte tovább a

farkas, de a juhász csak gunyosan csóválta a fejét.

— Hármát? ... Kettőt? ...

— Egyetlen egyet sem, — volt a végleges válasz — mert mégis csak örültség lenne tőlem, ha annak az ellenségemnek fizetnék adót, aki ellen alig tudom nyájamat megvédeni a legéberebb vigyázással is.

3.

„Három az igazság” — gondolta a farkas és fölkereste a harmadig juhászt.

— Nagyon fáj nekem — mondá — hogy ti, juhászok, a legkegyetlenebb állatnak tartotok engemet. Neked be akarom bizonyítani, hogy nincs igazatok. Adj nekem évenként egy juhot s ez esetben szabadon és bántalom nélkül legeltetheted nyájadat ebben az erdőben, melyet csak én teszek veszélyessé. Egy juh! Milyen csekélység! Hát lehetnék-e veled szemben önzetlenebb? Nevetsz, juhász? Mondd, mit nevezsz?

— Óh, semmit! de mondd csak, milyen idős vagy te, barátom? — kérdezte a juhász.

— Mi közöd hozzá? Még mindig elég fiatal vagyok arra, hogy legkedvesebb bárányaidat széttépjem.

— Ne bosszankodj, öreg komám! Sajnálom, hogy ajánlatoddal néhány évet késztél. Kivásott fogaid elárulnak. Az önzetlenséget játszod csupán azért, hogy magadat minél kényelmesebben, minél kevesebb veszéllyel táplálhasd.

4.

Bosszus lett a farkas, de mégis kapta magát és elment a negyedik juhászhoz is. Ennek hűséges kutyája éppen elpusztult s ezt a körülményt hasznára akarta fordítani.

— Juhász — így szólt hozzá — én testvéreimmel az erdőben összeveszttem, még pedig annyira, hogy velők kibékülni nem fogok soha. Te jól tudod, hogy mennyit kell miattok rettegned, de ha engem elpusztult kutyád helyett szolgálatodba fogadsz, jót állok érte, hogy ők a te juhaidra még kíváncsi szemmel sem nézhetnek többet!

— Te akarod tehát — válaszolt a juhász — testvéreiddel szemben nyájamat megvédeni?

— Minden bizonnyal.

— No, az nem volna rossz! De ha én téged nyájamhoz megfogadlak, azt mondd meg, hogy ki fogja akkor szegény juhaimat védelmi szemben megvédeni? Egy tolvajt a házba fogadni, csak hogy a házat a külső tolvajoktól megóvjuk: mi, emberek azt tartjuk erről, hogy...

— Ne tovább! — mond a farkas — látom, hogy erkölcsi prédikációba fogtál! Isten veled!

5.

— Csak ne volnék ilyen öreg — mondta a farkas fogcsikorgatva — de sajnos, bele kell

törődnöm. Így tűnődve jutott el az ötödik juhászhoz.

— Ismersz engem, juhász? — kérdezte a farkas.

— Legalább is hozzád hasonlót igen, válaszolt a juhász.

— Hozzám hasonlót? Igazán kételkedem benne. Tudd meg, én olyan kivételes farkas vagyok, hogy méltó leszek úgy a te barátságodra, mint valamennyi juhászéra.

— Hát miben áll a te kiválóságod?

— Én nem tudnék széttépní és megenni élő juhot, még ha életembe kerülne is. Én csupán döglött juhokkal táplálkozom. Nem dicséretreméltó ez? Engedd meg azért nekem, hogy néha-néha nyájadnál megjelenhessek és érdeklődhessen az iránt, vajjon nem...

— Ne vesztegesd a szót! — szólt a juhász. — Az az állat, mely döglött eszik, az éhségtől gyötörve könnyen megtanulja, hogy a beteg juhot döglöttnek és az egészségest betegnek nézze. Ne számíts tehát az én barátságomra, hanem távozz!

6.

— Most már kénytelen vagyok fölázdozni azt, ami a legdrágább, csak hogy céloimat elérjem — gondolta a farkas — és beállított a hatodik juhászhoz.

— Juhász, hogy tetszik neked az én bundám? — kérdezte a farkas.

— A te bundád? Hadd lássam, szép-e?

— Ide hallgass, juhász. Már öreg vagyok és nem sokáig viselem. Tarts engem holtom napjáig és bundámat rád hagyom.

— No lám! — mondta a juhász — te is a vén zsugoriak utolsó fortélyával jössz? Nem, nem! A te bundád végül is hétszer többbe kerülne nekem, mint amennyit ér, de ha komoly a szándékom, hogy vele engem megajándékozz, add ide most rögtön.

Ezzel a juhász fölkapta kampós botját, mire a farkas elmenekült.

7.

— Óh a kegyetlen szivűek! — ordított a farkas és borzasztó haragra gyuladt. Most már úgy akarok meghalni, mint ellenségük, mielőtt megöl az éhség, dehát ők nem akarták a jobbat!

Elfutott, berontott a juhászok lakásaiba, széttépte gyermekeiket, míg végre a juhászok nagy nehezen agyonverték.

Ekkor a juhászok közül a legokosabb így szólt társaihoz:

— Mi nagy igazságtalanságot követtünk el azzal, hogy a vén rablót a legvégsőre, a legrosszabbra kényszerítettük, amikor a javulásnak minden eszközét megtagadtuk tőle.

(Vámfalú.)

Az erdőben.

— Irta GARA ÁKOS. —

*Lombos erdő közepében
Sétálgatott Évi,
Sárgarigó, fülemüle
Dalolt nótát neki.*

*Sárgarigó, fülemüle,
Édes a te nótád.*

*Minden sora azt tanítja:
Jó az Isten, jót ad.*

*Lám, milyen jó helyet adott,
A kis Évikének,
Árnyas helyen dalolhatja
Milyen szép az élet!*

(Kolozsvár.)

Igaz történet egy kis repülőgépről.

— IRTA: CSÜRÖS EMILIA. —

Pisti már három hét óta mindennap elszá-
molt a játékkereskedés kirakata előtt és nagy
sóvárgással nézte azt a gyönyörű piros és kék
repülőgépet, amelyen annyi csavar volt majdnem,
mint az igazin és valószínűleg magától fel tudott
emelkedni a levegőbe.

Csak az volt a baj, hogy tavasz volt, —
messze még az angyaljárás ideje, más reménye
meg nem lehetett ahhoz, hogy megkapja azt a
csodaszép játékot. Mert Pisti szülei nem voltak
gazdagok és nem vehettek neki drága játékokat,
de az anyuka mindig kitalálta kívánságát és
teljesítette is. Amint nagy töprengve haladt az
utcán egy kirakattól egész csapat csokoládé
nyuszi pislogott feléje. Pisti nagy örömmel
nyomta hegyes orrocskáját a kirakat-üveghez
és ilyen gondolatok forgolódhattak a buksijában:
„Nyuszikák, nyuszikák, én nem is szeretnék
benneteket megenni, pedig bizonyosan azt gon-
doltatok. De igazán nem! Nekem még husvétkor
a fészekben sem kellettek! Hanem megirom én
annak a pirosfülű husvéti nyuszinak, hogy cso-
koládé nyuszi helyett azt a piros és kék repülő-
gépet hozza el nekem a kirakattól. Meg bizony!
Megirom, még ma!” És feltékenyen megegyeszer
visszanézett arra a gyönyörű masinára.

Otthon az ágyban találta anyukát. Piros
volt az arca és a keze úgy süttött mint a parázs.
Pistike csendesesen leült egy kicsi székre és azt
várta, hogy anyuka reá nézzen. Anyuka szomo-
ruan mosolygott csendes kis fiára és Pistike
igen komolyan megszólalt:

— Anyukám, tudod, amikor azt mondtam
a multkor, hogy repülőtiszt akarok lenni és azt
mondtad, hogy ne legyek. Tudod? Hogy legyek
inkább hajóskapitány! És én mondtam, hogy le-
szek, mert ugyanis szeretek uszni. De én mégis
inkább repülőhadnagy leszek. Anyukám jó lesz?
Anyuka forró keze szeliden simogatta Pistike
kócos buksiját és halkán mondta: — Jó lesz
fiacskám, jó lesz.

Alig várta, hogy lefekhessen. Nővérke még
rá is szólt, mert erősen áthadarta az esti imát.
Amikor aztán felhúzták a zöld rácsot, Pistike

beszorította a szemét és látta azt a gyönyörű-
szép repülőgépet. Eleinte csak a szobában kat-
togott, berregett, aztán egyszer csak hopp, fel-
kerekedett és kirepült az ablakon.

És szállt, szállt, mind magasabban, persze,
Pistike is benne volt. Már a legmagasabb ház-
nál is magasabban volt és Pistike kacagott, meg
tapsolt lefelé a gyerekeknek és embereknek.
Amikor már majdnem szédült a repüléstől, meg-
csavart egy kereket benne és a gép szépen,
lassan lefelé szállt, berepült a nyitott ablakon,
letette Pistit a kis fehér ágyba, ő maga meg a
kis ágy alá gurult. Pisti kinyitotta a szemét és
igen boldog volt. Hogyne, amikor anyuka is
megengedte és ő most már igazi repülőtiszt.
Még gépe is van, — a kirakattól. De vajjon
még mindig ott van? Óvatosan leeresztette a
rácsot és megnézte nem gurult-e igazában is az
ágya alá a repülőgép? De nem volt ott. Csak
a sánta Rigó állt ott és mintha szemrehányóan
himbálózott volna a hintázótálpán:

— Ugy-e, Pistike, repülni akarsz! Én nem
kellek már neked!

Pisti becsukta a szemét és úgy cirógatta
meg a Rigó bozontos sörényét. Aztán visszabújt
a paplan alá és tovább álmodott a repülőgépről.

Másnap gyönyörű betűkkel megírta a leve-
let és még nővérének is megmutatta, nehogy
hiba legyen benne, aztán odatette a vadszöllő
közé.

Egy hétig azután minden este repült Pis-
tike. Már ismerte minden kis srófját a gépének
és elszállt vele Amerikába a száz emeletes há-
zak fölé, Afrikában is járt a néger gyerekeknél,
sőt még a jegesmedvék birodalmába is elrepült.

Közben pedig anyuka mind betegbb lett.
Sokszor egész nap nem engedték be hozzá és
Pistike csendesesen ült az ajtó előtt és sirdogált
magában. Nem törődött senki vele. Nővérke is
csak ritkán cirógatta meg a kócos fejét, vagy
csókolta meg a könnyes arcát. Két-három dok-
tor bácsi is járt náluk, sok idegen szót mond-
tak, amit ő addig sosem hallott.

Egyszer aztán felpakolták anyukát egy nagy

fekete autóra és elvitték. Mindenki sirt és a kövér Márta szakácsnő azt mondta: Ki tudja, mi csoda áldozat kell a jó Istennek!

Pistike csak hallgatott és igen-igen elgondolkozott... Amikor Nővérke bejött, leült melléje és hozzásimult: — Nővérke! Most tanultam Ábrahámot. Ugy-e, ha feláldozta volna Izsákot, áldozat lett volna?

Nővérke alig figyelt rá. Piros volt még a szeme a sirástól. — Igen! — felelte.

— De, Nővérke, — a bárány azért áldozat volt, amit Izsák helyett ölt meg?

— Az volt, szivem!

— Nővérke! Ha az ember a játékát azért törli el, hogy áldozat legyen, kell az az Istennek?

Nővérke elmosolyodott és megcsókolta Pistike fejét:

— Kell, csacsikám, — de most menj aludni. Az ágyban sokáig elgondolkozott Pisti. Melyik játékát rontsa el, hogy anyuka helyett áldozat legyen? A Rigót nem, az ugyanis sánta, még megharagszik érte az Istenke. — A Makit? Annak meg szeme nincs. A vasutnak csak 2 kocsija van már, a többi elromlott és áldozatnak ez kevés. Majd mint a villám, fájón és világosan villant eszébe a repülőgép! — Igen, ez a legdrágább! Nem fog soha repülni többé, — de anyuka hazajön és megint egészséges lesz! — Ír a nyuszinak, hogy ne hozza el neki. Dobja a Marosba, vagy vigye más gyereknek, de ne tegye az ő fészkebe...

És másnap titokban, — egy kicsit szipogva, sirástól piros orral megírta a második levelet a nyuszinak.

A kirakatnak közelébe sem ment többé.

A nyuszi pedig megkapta a levelet, mert a fészekben csak egy óriási csokoládé nyuszi hétvenkedett a piros tojások mellett és anyuka

sápadtan ugyan, de mosolyogva ült a nagy karosszékekben és olyan édesen elbeszélgetett Pistikével, ahogy csak az anyukák tudnak.

Az utcán hirtelen láрма támadt és Pistike az ablakhoz szaladt. Hanem még a szája is tátva maradt attól, amit látott. A sarki fűszeresék lakkipőse fia állt az út közepén, mellette sárosan, törötten a gyönyörű, piros-kék repülőgép. Bizony, az belezuhant a pocsolyába az első feleresztésnél.

A lakkipőse Karcsi meg ott állott mellette haragosan, mérgesen, mert hiszen az egész utcának meg akarta mutatni az ő drága ajándékát és így felsült vele.

Pisti nézte, nézte a törött játékot. Milyen kicsi... milyen csunya... és még csak bele sem lehet ülni.

Anyuka nem tudta elképzelni, miért szalad olyan hirtelen hozzá az ő kis repülőtiszt fiacskája és miért öleli oly hevesen át a térdét, miközben egyre mondja: Köszönöm, köszönöm, köszönöm...

Anyuka nem tudta, de a csokoládé nyuszi úgy sandított feléjük az asztal sarkáról, mintha azt mondaná: „Tudom én nagyon jól, csak nem mondhatom meg“!

(Kolozsvár.)

A CIMBORA 1923. évének első felében megjelent összes számai

diszes kötésben

kaphatók.

A 400 oldalas kötet ára 120 leu. Az összeg előzetes be-
küldése ellenében vagy után-
vét mellett szállítja a Cimbora
kiadóhivatala — Szatmár.

A páva.

— Irta: Nászai Elza. —

Kinn voltam a pusztán. A zöldszemű, szeliden mosolygó magyar pusztaság kellős közepében.

Kora reggel volt. Ott álltam a baromfiudvarban a tülekedő aprójószágok közt. Éppen az eléjük szórt szemet kapkodták.

Apró, kendermagos magyar tyukok hosszú lábú sárga orpingtonok, rozsdaveres, pihéstollu pulykák, fehér kacsák, óriási emdeni ludak, fürgé gyöngyik. Mind ott voltak.

Egyszerre könnyű szaladással a gyönyörű pávakakas futott be a kapun. Megállt a baromfisereg szélén s óvatosan szedegette az árpaszemeket. Pompás tollazata hosszant nyúlt utána. Talán ezt tisztelték a többiek, kicsit félrehúzódtak tőle s a páva csendesesen evett. Nemsokára félreállt pihenni. Aztán megint evéshez fogott.

Át kellett nyulnia a kisebb jószágok fején, hogy egy-egy utolsó szemet felkaphasson. De akkor sem tülekedett. Szép nyulánk teste minden durvaság nélkül simult be a többiek közé s néhány szem felkapása után ismét félreállt.

Csudaszép állat volt. Mintha Isten csak gyönyörűségnek teremtette volna. Csillogó ékeségnek a nagy Természet palástján. Mesterműnek, gazdag tökéletes, finom vonalakkal. A világosság csendes, színes ragyogással, szinte simogatva játszadozott zománcos nyakán, aranyrojtos uszályán és pici tollkoronás fején.

Szólnom kellett hozzá.

→ Gyönyörű vagy, gyönyörű! Szebb mindennél. — Nem is tudnám megmondani, mi ékebb rajtad: hires, feketeszemes, csillogó

uszályod, tengerkék, finomtartásu nyakad, vagy szép kis fejed, azzal a picike, mesebeli királykisasszonyhoz illő tollkoronával? Gyönyörűség mindenképpen rád nézni az emberi szemnek.

— Jól is teszed, hogy különálssz, s nem keveredsz a közünséges állatkák közé. Istennek különös céljai lehettek, amikor ilyennek teremtett. Nem gondolom éppen, hogy csupán az ember gyönyörködtetésére alkotott volna, de ki tudja? Talán szólni akart hozzánk általa.

Aztán úgy sem illenél te itteni társaságodba, még ha akarnád sem, még ha rokonságot tartnál velük, sem.

A páva egyet-kettőt lépett s szembekerült velem. Csendesen néztünk egymásra.

— Ide sem illesz, ebbe a barátságos, tiszta kis udvarba. Ez a szürke föld, az a fehér ólacska nem a te háttered. A kis eperfák, a szürke kerítés nem a te kereted. Van valahol, messze, messze egy régés ország. Gyermekkorunk titokzatos álmországa. A kincses India. Annak smaragdzöld, rejtelmes erdői óriási ősfákkal, ragyogó lombozattal, ékes virágokkal. Oda illesz te. Annak titokzatos világosságába, mikor hull rá a déli aranyárga napsugár.

Szeretnélek ott látni. Belesimulva a napfoltos háttérbe, beleveszve az aranyoszöld csillogásba.

A páva elfordította a fejét tőlem. Egyet-kettőt lépett, azután fellibbent az ólacska tetejére. Leült s farktollait széjjel terítgette a faszindelyeken.

Déltájban a ház egyik csendes oldalán sétáltam, félhangon olvasgatva. Egyszer, amint a saroknál visszafordulok, szemben találtam magamat a pávával. Rám nézett okos szemével, azután megfordult és csendesen visszaindult.

— Ej, szép jószágom, hát te felkerestél? És nem félsz tőlem? Pedig még csak most ismerkedtünk meg.

A páva visszaneézett s nem bánta, hogy nyomon követem.

— Mi hozott ide? A hiuság? Tetszik neked, hogy gyönyörködöm szépségedben? Vagy valami lelki közösség van köztünk? Érzed, hogy szeretlek?

A ház végére érve a páva megállt. Most én fordultam meg és hátrafigyeltem. Halkan surrólódott utánam a földre eresztett farka.

Háta mögé az ember nem beszélhet, így csak a forduló után folytattam.

— Ha szeretetre vágytál, akkor jó helyre jöttél. Mert szeretlek, kedves állatkám, nemcsak, mert szép vagy, hanem azért is, mert olyan árván éledélsz társaid között s talán, mert ilyen messze idegenbe szakadtál. Ha nem volnál ilyen rangosan öltözve, megfognálak s a szivemre fektetnélek. De, akinek ilyen méltóságos uszálya van, azzal nem lehet imiggy-amugy, akárhogyan bánni. Volt egyszer egy rokonod, egy szép kis gyöngyikakas. Az messzire elébem szaladt, mi-

kor hazatérőben voltam. Lenyultam érte, vállamra tettem, ő rám simult s a nyakamba dugta a fejét s így értünk haza. A kapunál az asszonykája is várt. Azt a másik vállamra tettem. S csak az udvaron raktam le őket.

— Mert úgy látom, a gyöngédséget közületek is sokan szeretik, ti bolondka, rab állatok.

Igy sétálgattunk néhányszor fel s alá. Azután a páva bement az udvarba.

— Ej, talán nagyon is poétikusan bántam veled, szép madaram! — jutott eszembe. — Talán éhes vagy, s tisztelgésed valami szerény kegydíjjal függ össze.

Bementem a kamrába, vettem egy marék árpát, felkerestem a pávát, s elébe hintettem.

Rá se nézett. Fellibbent megint az ólacska tetejére, az árpát felkapkodták a kacsák.

Meg voltam szégyenitve.

A kertben a legkedvesebb helyem az örökzöld csoportnál volt. A földig érő lombok alól mindig enyhésként áramlott a hűvös szellő, s a mezőillatu, pusztai levegő a fenyők édes illatával vegyült.

Itt üldögéltem másnap s félhangon olvasgattam. Előttem üdezöld gyeppázsit.

Halk rebbenés zavart meg. Szemben velem, a kerítés tetején megjelent a páva.

Rám nézett, komolyan, kutatva, aztán fellibbent s apró lépésekkel sétált felém.

Talán te is itt valahol szoktál hűsölni? — köszöntöttem s szívesen viszonzóztam tekintetét.

Felelet helyett kecsesen ringatta zománcos begyét s egyre közelebb jött. Megállt előttem, ékes kis fejét még egyszer felém fordította, jól szemembe nézett, aztán három lépésnyire tőlem végignyult a selymes füvön. Elgondolkozva gyönyörködtem benne.

— Mi hozhatott ide? Megérzed az irántad való jóindulatot az emberek szeméből? Van pici formás fejedben annyi agyvelő, hogy olvasni tudj az emberek tekintetéből? Nem sok szeretetet tapasztalhattam eddig tőlük, hogy van, hogy tőlem még sem félsz?

— Örök titkok, örök titkok. Amin, lásd, mi, egynémely emberek, annyit törjük a fejünket.

— Csak egy bizonyos: közös eredetünk a Teremtő erejének csudálatraméltó műhelyéből. Csak egy bizonyos: közös vágyódásunk szeretet és gyöngédség után. —

Még sokszor összetalálkoztunk, csendes helyeken. De később a julius melege messze űzött a pusztáról. Mikor visszatértem, szelid madaramat sehol sem találtam. Eltűnt, mondták. Egyszer csak eltűnt, s hiába kutatták fel az egész környéket, nem került meg.

Mi történt vele? Sokszor eltanakodom rajta, meg-megemlékezve rólad kecses, szép madaram.

A CIMBORA

első félévi BEKÖTÉSI TÁBLÁI elkészültek. A csinos és tartós bekötési táblák ára 30 leu és 5 leu postaköltség.

Az új szemetes kocsis.

— Irta: Szucsich Mária. —

Ez a történet akkor történt, amikor a városka szemetes kocsisa meghalt. Új szemetes kocsiszt választottak. Az új kocsis fiatalember volt, amolyan munkanélküli, aki jobb híján elvállalta ezt a kellemetlen foglalkozást. A fiatal szemetes éppenséggel nem szeretett szemetes kocsis lenni. Hát még amikor kezébe adták neki az otromba nagy csengőt és a parancsolatot:

— Minden háznál szállj le a kocsiról, menj be a házba és jó erősen rázd meg a csengőt!

— Én bizony nem rázogatom ezt a kiállhatatlan, harsányhangú kolompot! — gondolta magában és elment a csengőkereskedésbe. Letette a nagy kolompot és azt mondta:

— Itt hagyom ezt a nagy, otromba hangú kolompot, adjatok helyette egy szép hangú ezüst csengettyűt.

Adtak neki egy finom szavú, szép ezüst csengettyűt. Akkor a szemetes kocsis megindult a kocsival és parancs szerint leszállt a házak előtt kocsijáról, bement a házakba és elkezdte rázni az ezüst csengettyűt. Hallgatta, hogy a csengő milyen édesen szól, hogyan pajzánkodott, csalogatott a hangjával. De csengette így, csengette úgy, senkisé sem jött ki a házból, hogy a szeméjt a szemetes kocsiába beöntse. Ő meg szépen elment az üres kocsijával a szemételepre.

Kérdezi ott tőle a tisztaságfelügyelő:

— Talán nem is voltál szemetet szedni, hogy üresen jössz vissza kocsiddal?

— De bizony voltam! Olyan szépen csilingeltem a kapuk alatt, mégsem jött ki senki.

Az emberek meg, akik a házakban laktak, így beszélgettek:

— Mi történt, hogy ma nem jött a szemetes? Hallottam ugyan egy szép ezüstcsengő hangját, de az nem lehetett a szemetes kolompjának a hangja. Jaj, de csalogatóan szólt az a csengő! Bizonyára álmodtam.

Hogy másnap sem jött senki szemetet üríteni az ezüst csengő szavára, gondolta a fiatal kocsis:

— Talán bizony nem tetszik az ezüst csengő hangja?

Találkozott akkor az utcán egy minisztráns gyerekekkel, ki kezében egy csengőt tartott. Ez volt aztán a csengő! Sok ágán sok kis csengettyű! Azt mondja a szemetes kocsis:

— Hallod-e, te minisztráns gyerek, cseréld el a csengődet az én ezüst csengettyűmmel.

A minisztráns gyerek elcserélte a csengőt, a fiatal szemetes kocsis most már a sokágu csengővel csengetett a kapuk alatt. Az emberek felébredtek álmukból és sóhajtották:

— Hej! valaki meghal, viszik neki az utolsó kenetet! Szól a minisztráns gyerek csengettyűje.

Azzal megfordultak a másik oldalukra és tovább aludtak.

A szemetes kocsis meg várta, hogy majd előhozzák a szemetet.

De hát senkisé hozta.

Váltig kérdezték tőle a szemét-telepén:

— Te talán nem is voltál szemétszedni?

— Hogyne lettem volna. Csilingeltem a házakban, de nem jött ki senki.

Az emberek pedig halálra bosszankodtak a házakban:

— Teremtette, miért nem jön a szemetes? A fülünkig ér a sok szemét!

Akkor a szemetes találkozott egy katonával, akinek nagy rézkürtje volt. Elcserélte a minisztráns csengettyűt a rézkürttel.

— Ha szépen megfujom, bizonyosan előjönnek a szeméttel.

De hiszen trombitálhatott a kapuk alatt, senkisé hozott szemetet, az emberek azt hiték, valami részeg katona trombitál.

Csak hogy, amíg a szemetes kocsis így próbálgatta a szemetes kolomp helyett a széphangú szerszámokat, a szemét összegyűlemlett a házakban, hogy az emberek már mozdulni sem bírtak tőle. Megharagudtak nagyon és csapatosan mentek el panaszt tenni a tisztaságihivatalba.

— Ez a léhűtő szemetes nem hordja el a szemetünket. Fejünkig ér a sok szemét.

Nosza, a tisztasági felügyelő fülönragadta a fiatal kocsiszt:

— No, te gézengúz, úgy-e, kérdeztem tőled, voltál-e szemetet szedni? Mondtad, hogy voltál, de csak hazudtál, ebadta.

A szemetes kocsis meg csak bizonykodott:

— Hogyne lettem volna szemétszedni!

Elmentem én minden ház elé a kocsimmal, aztán költögettem a lakókat ezüst csengő édes szavával szomorú minisztráns csengő csengésével, harsány trombita muzsikájával, de a házakban nem mozdult meg senki.

Nekitámadtak erre az emberek:

— Hát a szemetes kolomppal kalimpáltál-e?

— Dehogya kolompoltam azzal az otromba jószággal! — méltatlankodott a fiatal kocsis.

Elöntötte a méreg a tisztasági hivatal vezetőjét és azonnal kiebrudalta a kocsiszt. Az emberek is segítettek neki.

A szemetes kocsis szomorún kérdezte:

— Miért büntettek engem?

— Így jár, aki ezüst csengővel csenget és megzavarja a megszokott rendet — kiabálták utána.

A fiatal szemetes kocsis helyébe másik kocsis került, aki megint a kolomppal kalimpált. Az emberek most már nyugodtak voltak, mert megint a megszokott, durva hangokat hallották.

A TOLVAJ.

– Színjáték kis gyermekeknek. –

Irta Görögné Beke Margit.

SZEMÉLYEK: A néni, akitől lopnak. A tolvaj. A rendőr.

A néni (ül a szobában, kötöget és bóbiskol. Az asztal mellett a széken van egy papucs és egy portörülőröngy, az asztalon pedig egy kenyér és egy barackmag. Egyéb nincs a szobában.)

A tolvaj (belopódzik és ellopja a székről a papucsot, aztán elszalad.)

A néni (felébred, széjjelnéz és keresi a papucsát): Jaj! Jaj! Hol a papucsom? Talán csak nem lopta el valami gonosz tolvaj! Megyek, megnézem! (kinéz az ablakon.) Jaj! mit látok, ott szalad! Papucs van a hóna alatt! Telefonálok gyorsan a rendőrségre! (telefonál.) Kérem, itt egy néni beszél, akitől ellopták a papucsát! Kérem, fogják meg a tolvajt és hozzák ide!

A rendőr (az utcán találkozik a tolvajjal): Hol vetted azt a papucsot, hékás!

A tolvaj: Hát csak úgy találtam!

A rendőr: Ohó! bizonyosan loptad! Éppen most telefonált egy néni, hogy ellopták a papucsát! Gyerünk csak, te gézengúz! (fülön fogja a tolvajt és elviszi a nénihez.)

A rendőr: Ez volt, kérem a tolvaj?

A néni: Jaj, kérem, én csak a hátát láttam!

A rendőr (megfordítja a tolvajt): Ez volt kérem a háta?

A néni: Igen, igen, ez volt!

A rendőr: Akarja, hogy bezárjuk és elvegyük tőle a papucsot?

A néni (megnézi a tolvajt és látja, hogy rongyos a cipője): Nem, nem, bizonyosan nincs neki cipője. Csak aztán egyebet el ne lopjon tőlem!

A tolvaj (összeteszi a kezét): Igérem, hogy soha többet nem lopok! A rendőr elvezeti a tolvajt.)

A néni (megint bóbiskol, kötés a kezében.)

A tolvaj (belopózik és ellopja a portörülőröngyöt, aztán elszalad.)

A néni (felébred, szétnéz és keresi a portörülőröngyöt): Jaj! Jaj! Hol a portörülőröngyöm? Tán csak nem lopta el valami gonosz tolvaj? Megyek, megnézem! (kinéz az ablakon.) Jaj, mit látok, ott szalad, rongyot visz a hóna alatt. Telefonálok gyorsan a rendőrségre! Halló! Kérem a rendőrséget! Kérem, itt egy néni beszél, akitől ellopták a portörülőröngyöt. Kérem, fogják meg a tolvajt és hozzák ide.

A rendőr (az utcán találkozik a tolvajjal): Hol vetted azt a rongyot, hékás?

A tolvaj: Hát csak úgy találtam!

A rendőr: Ohó! bizonyosan loptad! Éppen most telefonált egy néni, hogy ellopták a portörülőröngyöt. Gyerünk csak, te gézengúz! (megfogja a tolvajnak az orrát és elviszi a nénihez.)

A rendőr: Ez volt, kérem a tolvaj?

A néni: Jaj, kérem, én csak a cipőjét láttam hátulról.

A rendőr (megfordítja a tolvajt, felemeli kicsit a cipőjét): Ez volt kérem a cipője hátulról?

A néni: Igen, igen, ez volt!

A rendőr: Akarja, kérem, hogy bezárjuk és elvegyük tőle a rongyot?

A néni: Nem, nem, sajnálom szegényt, bizonyosan piszkos a szobája otthon. Csak aztán többet ne lopjon ám tőlem!

A tolvaj (összetett kézzel): Igérem, hogy soha többet nem lopok semmit! (A rendőr elvezeti.)

A néni (megint bóbiskol, úgy mint előbb.)

A tolvaj (belopódzik és elviszi a kenyeret.)

A néni (felébred, keresi a kenyerét): Jaj, jaj, hol a henyerem? Tán csak nem lopta el valami gonosz tolvaj. Megyek, megnézem! (kinéz az ablakon.) Jaj, mit látok! Ott szalad, kenyeret visz a hóna alatt! Telefonálok gyorsan a rendőrségre! Halló, kérem a rendőrséget! Kérem, itt egy néni beszél, akitől ellopták a kenyerét. Kérem, fogják meg a tolvajt és hozzák ide!

A rendőr (találkozik az utcán a tolvajjal): Hohó! hol vetted azt a kenyeret, Hékás?

A tolvaj: Hát csak úgy találtam az utcán!

A rendőr: Ohó! bizonyosan loptad. Éppen most telefonált egy néni, hogy ellopták a kenyerét. Gyerünk csak, te gézengúz! megfogja a tolvajnak a haját és odaviszi a néni elé.) Ez volt, kérem, a tolvaj?

A néni: Jaj, kérem, én csak a cipője talpát láttam hátulról, mert amikor befordult a sarkon nagyon szaladt!

A rendőr (megfordítja a tolvajt és felemeli a cipőjét, hogy megmutassa a talpát): Ez volt, kérem, a cipője talpa hátulról?

A néni: Igen, igen, ez volt!

A rendőr: Akarja, kérem, hogy bezárjuk és elvegyük tőle a kenyeret?

A néni: Nem, nem, sajnálom szegényt. Bizonyosan nagyon éhes. De aztán a barackmagomat el ne lopja tőlem, mert akkor már igazán semmim sem marad!

A tolvaj: Soha, soha nem lopok többet! (elmegy a rendőrrel.)

A néni (megint kötöget és bóbiskol.)

A tolvaj (belopódzik, elcseni a barackmagot és elszalad.)

A néni (felébred, keresi a barackmagját): Jaj, jaj, hol a barackmagom? Tán csak nem lopta el valami gonosz tolvaj? Megyek, megnézem! (kinéz az ablakon.) Jaj! mit látok! Ott szalad, viszi az én barackmagomat! Telefonálok gyorsan a rendőrségre! Halló! kérem, itt egy néni beszél, akitől ellopták a barackmagját. Kérem, fogják meg a tolvajt és hozzák ide!

A rendőr (meglátja az utcán a tolvajt, amint éppen fel akarja törni a barackmagot): Hol vetted azt a barackmagot, hékás?

A tolvaj: Hát csak úgy találtam!

A rendőr: Ohó! Bizonyosan loptad! Éppen most telefonált egy néni, hogy ellopták a barackmagját. Gyerünk csak, te gézengúz! (Maga előtt rugdossa a tolvajt, úgy viszi a néni elé.)

A rendőr: Ez volt kérem a tolvaj?

A néni: Jaj, kérem, én csak a kabátja csücskét láttam, amikor befordult a sarkon!

A rendőr (felemeli a kabátja csücskét, a tolvajt egészen előre hajlitja, hogy őt ne lássák.) Ez volt, kérem, a kabátja csücske?

A néni: Igen, igen, ez volt!

A rendőr: Akarja, hogy bezárjuk és elvegyük tőle a barackmagot?

A néni: Igen, igen, akarom, hogy megverjék és elvegyék tőle a barackmagot, mert mindenemet ellopta és még azt se hagyta meg nekem!

A rendőr (elpüföli a tolvajt): Nesze! nesze!

A tolvaj (bőg):

Sokszor loptam, mégse bántott,
Eddig mindég megbocsátott,
Brü-hü-hü!

Egy rossz magért elpáholtak,
Elül-hátul jól megraktak,
Brü-hü-hü!

Ördög vigye ezt a bolond világot,
Ilyet még az öreg apám se látott,
Brü-hü-hü!

(Budapest.)

(Függöny, ha volt, legördül.)

A Cimborá július hó 22-én megjelenő, 29-ik számának tartalomjegyzéke:

Cimkép: *Egyszer volt, hol nem volt.* (Ócsvár Rezső rajza.) – Benedek Elek: *A fecskéfészek.* Vers. – Sipos Domokos: *A csoda.* Elbeszélés. (II. rész.) – Kristóf György: *Az én első jutalomkönyvem.* Diáktörténet. – Elek nagyapó: *Egyszer volt, hol nem volt...* Vers. – Anatole France: *A halászat.* Elbeszélés. – Elek nagyapó: *Az aranycsengős nyuszika.* Mese. – Tamás érdeklődik. (*A barátok állatokról.*) – Gara Akos: *A lepke bucsuja.* Vers. (Képpel.) – Zsoldos László: *A sütemények.* Színjáték. – Elek nagyapó: *Két veszekedő közt...* Humoros elbeszélés. – Baumgarten László: *Az én imádságom.* Vers. – Holstein Mária: *Fekete király álma.* Mese. – Bölöni Jolán: *Cserebogár kisasszony.* Vers. – Szucsich Mária: *Az ígérető gazdag.* Mese. – *Fejtörő.* – *Elek nagyapó üzeni.* – Melléklet: Kertész Mihály: *Szökés a teknőben.* (Két kicsapott diák kalandjai a Tiszán.) o o o o o o o o

A CIMBORA 1923. évének első félévében megjelent összes számai diszes kötésben kaphatók. A

400 OLDALAS

kötet ára 120 leu. Az összeg előzetes beküldése ellenében vagy utánvét mellett szállítja a Cimborá kiadóhivatala o o o o o o o o o Szatmár.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Betűrejtvény.

– Beküldte: Bulbuk Hugó. –

100 dollár

1000 frank

20000 leu

100000 korona

is LLL

Névrejtvény.

– Beküldte: Szaniszló Márta. –

K

Betűrejtvény.

– Beküldte: Bagossy Klári. –

B-vel mindenki szereti.

H-val gyermekek szeretik süteményeken.

Z-vel a ló szereti.

R-rel nem szeretjük, de sajnáljuk.

Névrejtvény.

– Beküldte: Sztojka László. –

Dévai Etus

E névben melyik két város neve van meg?

Verses rejtvény.

– Beküldte: Balázs Ili. –

Nem vagyok én halászegény,
Mégis járok viztetején.

Végem, mondd vissza s a fejem

Tedd hátra, edény lesz nevem,

Melyből ha jól felhörpentesz,

Tudom, mindjárt jobb kedved lesz.

Rejtett közmondás.

– Beküldte: Rosenblüth Gizi és Irén. –

Fehér, eke, terem, alföld, szemben, telek,
remek, asszony, jós, bús, haza.

Kiadó bácsi postája csehszlovákiai előfizetőihez:

Both Gábor gyermekei Presov. A 40 cK beérkezett és ezzel az előfizetés 1924. június 30-ig ki van egyenlítve.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Batañil Mici) u. p. Nagybaczon, (Batañil Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Ajtay Laci Dés. Kíváncsian várom a beszámolót a vizsgáról. Remélem, nem csaldódtál: Kifűnő bizonyítvány mellett kaptál jutalomkönyvet is. — Bíró András Torda. Máskor ne vágd ki a rejtvényt az újságból, anélkül is tudom én, jól fejtetted-e a rejtvényt, vagy sem. Kár az újságot megcsóztatni. — Haydi Icuca Kézdivásárhely. Minden tárgyból kifűnő, csak a szépírásból jeles, az is a szemed gyengesége miatt. Kapál egy szép könyvet is jutalmul, nyertél is a Cimbora-ban, aztán egy ruhára való apukától: értem a boldogságot az ígéretet is, hogy karácsonyra majd harmonikát küldesz Tökma-g öfelségének. Mondanom se kell, ha Kézdivásárhelyre megyek, meglátogatlak s meglátom annak, hogy a te kis dedős öcsid olyan huncfut-e, mint amilyennek írod? — Wlassek Henrik Székelykeresztúr. Következő alkalommal levelet is elvárok tőled, nemcsak megfűjtést. Már most is elfűt volna a levél, oly nagy a levélpapírhoz. — László Rózsi, Magduska és Didika (Marosvásárhely). Azt már körülbelől sejtettem a névalírásokból, hogy leányok vagytok és nem fiúk, persze, azt igazán nem tudtam (pedig sok mindent tudok), hogy Rózsiha jövőre 13 éves les, Magduska 11 éves és van egy 4 éves kis öccsék is, ahinek Árpád azaz hogy Didika a neve. S még sok mindent megtudtam a leveletekből. Hogy édesapátok tanár a zeneiskola-ban, s ti meg annyira szerettétek a Cimbora-t, hogy szinte bukfencet hánytok, ha jön vele a postás, sőt még Didika is kiabálja: „Itt az új Cimbora!” aztán leteszi a diványra, rákönyököl, a cimlapot megcsókolja, ugy tesz, mintha olvasná s folyton mondja: „Jaj de aranyos a postás bácsi!” De ez még mind semmi, az anyuka is azt mondja: „Nincsen párja Benedek bácsinak!” — amire meg azt mondja apuka: „Dehogy nincs, a nagyanyó a párja!” Kedves családi kép: igazán szeretném közvetlen közelről látni. A további leveleket szeretettel várom. — Szűcs Mária Marosvásárhely. Most ugyan nem kését le, de máskor egyenest Kisbaczonba küldd a megfűjtést s ne Szatmárra. — Rooz Lola Szatmár. Ha én szatmári kislány volnék, a Cimbora kiadóhivatalába szépen besétálnék s ott mondanám meg, hogy július 1-től az újságot küldjék Munkácsra, öv. dr. Fischer Mórné címére Kossuth Lajos-u. 21. sz. Hogy lehetőleg idejében kapjad az újságot, ezáltal nagyapó a leveledet visszairányította Szatmárra, miután nevedet a megfűjtők közé beírták. — Tóth-Ipsece Fabricius Ágost Segesvár. Az üzenetemet már Segesvártól talán, ha utánad küldened az újságot, de nem küldöd, mert német szóra mentél Segesvárra s ott nem szabad olvasnod magyar újságot. No de — írod — ha haza kerülés, boldogon olvasd a te kedves lapodat. Ugy legyen! — Tócs József Málnás. Magam is gondoltam, hogy csak látogatásban voltál Kovácsán. A te nagyapád, Nagy Imre, nem is volt távoli rokon, mert tudomásom szerint, unokája volt Benedek Aronnak, a néhai nagyborosnyai papnak, aki meg festőre volt az én anyai nagyapámnak, Benedek Andrásnak, lévén Benedek az édesanyám is. Szóval: atyafiak vagyunk. A Magyar Mese-és Mondavilág, Kolozsvárt valamelyik könyvke-reszkedőnél megszerezhetők. Éppen most írta egyik sepsiszent-györgyi unokám, hogy neki az édesapja ott szerezte meg. — Hanoe Laci Gyulafehérvár. Nevedet nem írtad le egész tisztán, tehát magadnak tulajdonítsd, ha Tökma-g király nem találja meg nagyapó kalapjában. — Kacsó Margit és Piroška Aranyosgyéres. Tökma-g király igen örönd, hogy örömet szerzett nektek. Remélem, pontosan megkaptátok s már el is olvastátok a könyvet. — Veress Ilke Nagyenyed. Írtam a kiadó bácsinak, hogy július és augusztus havában Aranyos-gyéresem küldjék az újságot. — Schwarz Ilona Kolozsvár. Lám, neked is lett volna miről írnod, ha bátyáddal részt vet-tél volna a kirándulásban. Képzem, sok szépet mesélt neked Bányfnyunyadról, Kiskalotáról meg a Zichy-barlangról. — Dénes Editke és Ferike Aranyosgyéres. Jók a rejtvé-nyek, de régi jó ismerősök. Ujon törjétek a fejecskéteket. Most rá is fogtok érni, úgy-e? — Révai Bandi Dicsőszentmárton. Lám, még mindig jó emlékezőtehetség van nagyapónak. Csak azt írtad a leveled alá: Bandi, s mindjárt tudtam, hogy ez a Bandi senki más, mint Révai Bandi. Remélem, a kis festőkérd már jobban van, s szomorúságod öröme változott. Adja a jó Isten! — Sztojka László Dés. Csudálom, hogy még nem kap-tad meg a nyert könyvet. Ennek csak a posta lehet az oka. A kiadó bácsi pótolni fogja. — Bagossy Sándor és János Nagybánya. Az egyik rejtvény sorra kerül, a malomjáték tul-ságos sok munkát adna a szedőbácsinak. — Virág Annuci Dés. Azt írod: ha Désre mennék, inkább nem mennél nyaralni, hanem várnál s még a cukrászdába is elvinnél egy fagyilalt. Hiszen, ami igaz-igaz, szeretnék veled a cukrászdába menni, de mégis csak jobb lesz neked Járában, ahol kipihened az is-kolai esztendő. En bizony sehová sem megyek nyaralni, mert még a bocikák meg a malachák is kikacagnának, hogy a kis-baczoni kertből nyaralni megyek valahová. A most küldött képrejtvények jól vannak megszerkesztve, de sokszorosításra nem alkalmasak. Emiatt azonban ne ereszd bűnnek a fejecské-tet: addig próbálgatod, hogy egyszer csak sikerül neked a rejtvényesítés. — Rossmann Etus (Marosvásárhely). Pompá-san lemasoltad a Münz János képrejtvényét, de próbáld termé-szet után rajzolni s majd meglátod, mennyi gyönyörűség lesz ebben. — Védei Misi Nagyenyed. Ha jutalomkönyvet kap-

tál, akkor látatlanban is tudom, hogy kifűnő a bizonyítványod. Ezáltal elmaradt az enyedi utazásom, de ami késik, nem mulik. — Horváth Pisti Nagyenyed. Nem csudálom, hogy tisztá egyes volt az érte-és, mert meglepő helyesen írsz III. osztályos lé-tedre. Azaz hogy: pardon! Most már negyedik osztályos vagy. Ma holnap gimnazista leszel, s remélem kifűnő diák. — Hor-gos Icuca Dés. Emlékszem, hogy írtál s arra is, hogy vála-szoltam. Csakhogy hosszú utat tesz a levél ideig, az üzenet a nyomdáig, onnan meg hozzád. Szóval: nincs okod a búsu-lásra. Hagyd ezt nekünk, öregeknek. Élvezd a szép szabadsá-got, játszd, olvasgassál és — írogass levelet nagyapónak. Ö minden levélre válaszol. — Péter Géza Dicsőszentmárton. Nem haragszom én rád, mert tudom, hogy írsz te nekem hü-ségesen, ha van rá érkezésed. Abból, hogy oly nagyon várod a Cimbora mellékletét, örömmel látom, hogy neked is nagy gyönyörűséget szerez a Szökés a teknőben. — Segelstein Nor-bert Brassó. Nem kell ahhoz engedelem, hogy a rejtvénymeg-fűjtést közzéled velem. Sőt ahhoz sem kellene, hogy a nagy le-vélpapírosi teleid. Szerettem, ha mennél hosszabb leveleket kapok az én unokáimtól. — Harnik Iván (Magyarlápós. Végre leviszgaftál s most újra játszhatás és foglalkozhatás a kedves Cimbora-ban. Ez annyit jelent, hogy kellemesen és hasznosan töltöd a nagy vakációt s ujult erővel kezdted meg az iskolai esztendőt. — Péter Margit Dicsőszentmárton. Ha magánta-nuló létedre tisztá jelesre vizsgáztál, ezért a rendesnél is na-gyobb dicsőretet érdemelsz. Remélem, eddig megkaptátok a pályázaton nyert könyvet. Nyilvánvaló, hogy a postán kallód-tól el, mert a kiadó bácsi hétről-hétre beszámol nekem, hogy a könyveket a nyerteseknek megküldte. — Schnitzer Laci. Le-veledben hiába kerestem, hogy hol kelt, melyik hónapban és hányadikán, pedig ez a törvény az üzenetek élén olvasható. A versed nem vers ugyan, de jó házi dolgozat. Hajszál híján egyet érdemelsz érte. A képrejtvény jó, sokszorosításra nem alkalmas. Minden héten szívesen látom a leveledet. — Kovács Éva Kolozsvár. Tisztá egyes a bizonyítványod s nagyon buszulsz, hogy már nem mehetsz iskolába. Dehogy nem mehetsz. Majd még ősszel, amikor jól kipihented a tisztá egyesért végzett munkát. Igen, pihensz szépen, közbé-közbé játszol, olvasgatsz, írogatsz s úgy elröpöl az idő Sepsiszentgyörgyön, hogy egy-szer csak felkiáltasz: ejnye, ejnye, már iskolába kell mennem? Hisz tegnap volt a vizsga! A Szökés a teknőben mind érdeke-sebb és érdekesebb lesz. Örövendek, hogy összes unokáimnak oly nagyon tetszik. — Asztalos Judit Nagyenyed. Be kell pa-naszolnod a kiadóhivatalt. Hiába futottál a postás elé, nem hozta a 22., 23. és 24. számokat. Ha megégyeszer ez megfűrté-nik, vonatra ülök. Szatmárig meg sem állok, ott a kiadó bácsi sarkát hátrafordítom. Hátra bizony, nem is előre. — Mayer Maci és Öcsi Székelyhid. Az archép, melyet hoztam küldfél, lehet már vagy tíz éves, lehet több is. Bizony, most fehérebb nagyapó szakállá. Azt már nem tudom bizonyosan, honnan vágtad ki. Talán a régi Vasárnapi Újságból. A képet vissza-küldöm, te meg ird meg, honnan vágtad ki. A Szökés a tek-nőben még jó sokáig tart a ti nagy örömetek. A nagy kalapba mindig belekerül a nevetek, de hogy aztán Tökma-g öfelsége ráhibázik: szerencse dolga. — Csia Ilonka Brassó. Követke-ző lehebben egyebet is várok tőled, nemcsak megfűjtést. — Le-derer Lili Brassó. Ugyanazt üzenem neked is, megjegyezve, hogy keftőkök írása csodálatosan hasonlít egymáshoz. Ugy-e, egyszerre, egy asztalnál írtatok? — Csillag László Kalán. A regény elejét csak úgy kaphatod meg, ha áprilisfőli kezdődően rendeld meg a lapot, neked pedig, amint látom, június óta jár az újság. Egyébként majd értesít a kiadó bácsi, miként juthatsz hozzá. Örömmel látalak unokám seregében. — Feichter Henrik Székelykocsárd. Ha egész évre kifűztétek az újságot, nem kell pótolni az előfizetést. A találkozás, fájdalom, megin tel-maradt, mert közbejött ok miatt nem mehettem felolvasni Nagy-enyredre. — Horváth Laci Kolozsvár. Nagy gyönyörűséggel ol-vastam a vizsgáról szóló beszámolót s nem találtam benne dicsőket, sőt ellenkezőleg: a kifűnő eredmény érdemét Déri tanár urnak tulajdonítom, ki téged, a magántanulót tanított. Gyuri öcséd gondolata, hogy meg kellene írnom Tökma-g király életét, találkozik az én gondolatommal, mert rég tervezem, hogy egyszer megírom. Ami késik nem mulik. S a te gondo-latod is találkozik az enyémekkel: lesz rá gondom, hogy Tamás érdeklődjék a repülőgépről írást is. Korszakru Misi pedig szent-telen időt az általa felsorolt állatoknak is. Édesanyád jól pa-rancsolja (az anyák mindig jól parancsolnak), hogy ezenfől külön írjatok levelet, csak a rejtvénymegfűjtést küldjétek köz-zen. Csókold meg helyette édesanyád kezét s mond meg, igen jól esett, hogy nagyapónak szólított a pótlevelemben. — Hor-váth György Kolozsvár. Eletemben ez az első levél, s lám, már ez is sikerült. Most már csak szorgalmasan kell írnod nagy-apónak, s mind szebb és szebb lesz a leveled. Es a „nadseli” gondolatok is mind nadselübbek lesznek, mert valamint a szokta mondani nagyanyóka — egyik álom hozza a másikat, azonképpen egyik nadseli gondolat is hozza a másikat, csak arra vigyázz, hogy ne kelljen kifűnni a — nadragót. Mert ez a nadseli gondolat oly régi gondolat, mint amilyen rég ideje, hogy van diák a világon. — Gerő Bertalan Szatmár. Pompá-san kezeled az írógépet, s most már a tanulás sem lesz ok arra, hogy ne írj levelet nagyapónak. Hát csak írj és törd a fejedet nehezebb rejtvényen, mert a most küldöttnek igen köny-nű a megfűjtése. — Juhász Pista és Pali Nagyenyed. Hat héten nem olvashattátok a Cimbora-t, mert künn leszték Ma-gyarországon, de annál nagyobb lesz az örömetek, mert ami-kor hazajöttök, egyszerre hat számot olvashattok. Örömmel látom, hogy mindkettőtök vizsgája fényesen sikerült s te öcsike nadseli gondolatait kapd jutalmul, Pali pedig imakönyvet kapott. Ha nem kellene oly sok bélyeget tenni a leveletekre, mondanám, hogy írjatok Kabáról, de így megelégszem, ha majd íthón számoltok be: mi újság Kabán. Többek közt: éle-m egy híres kabai asszony, aki azt mondta: „Hát sohasem iszunk?”

hajó farához. Ekkor visszakuszott a ladikba s teljes meglepéssel szemlélte művének eredményét.

– Nos, – fordult azután Ferkóhoz – mit szólsz hozzá?

Ferkó a legnagyobb mértékben el volt ragadtatva s vérszövetséges társának bátorsága csodálat-tal töltötte el. Nem is talált hirtelenében megfelelő szavakat a dicséret kifejezésére.

Az uszály teljesen eltakarta a tekenőt s így még az a veszély sem fenyegette őket, hogy a hajóról valaki észreveszi az ingyenes utazókat.

Most aztán igazán gyorsan haladtak s összefont karokkal, kényelmesen kinyújtózva bámulták a világoskék égen sietve suhanó báránypelánszárakat.

Néha egy-egy falu alatt haladtak el s ha a parton valami embert pillantottak meg, jókedvűen lengették a kalapjukat.

Miska később ismét előhuzta a térképét, s igyekezett megállapítani, hogy merre járnak s mennyi ut van még hátra céljukig. Ide-oda mércsigélt, számított, míg végre megállapította, hogy már nem lehetnek messze.

– Ezt ugyan, térkép nélkül, hamarabb is megmondhattam volna, – nevetett Ferkó. – Nézz csak fel!

Miska felkapta fejét s körülnézett.

Tényleg, alig pár száz méternyire előttük magas tornyok s nagy kőházak látszottak a parton.

– Csongrád! – jelentette ki Miska oly határozottan, mintha csak ő fedezte volna fel ezt a várost.

Most a hajóra figyeltek. Lesték, mi fog történni. A hajó azonban semmi szándékot nem mutatott a kikötésre.

– Ugy látszik, tovább megy, – mondotta Ferkó.

– Nem baj, – válaszolt Miska. – Azért mi kiköthetünk.

– Bár igaz volna, tanár ur! – suttogta.

– Tessenek csak hazamenni s meglátjuk, mi történik reggelig. En nagyon szívesen állok mindig rendelkezésükre.

– Köszönjük, – suttogta halkán Evike, búcsura nyujtva kezét.

Mihók tata is meghajtotta magát, kezét fogott a fiatal tanár urral s azzal mindketten eltávoztak.

– De hogy micsoda rossz kölyök az a Miska! – bosszankodott Mihók tata az utcán. – Kitekerem a nyakát, ha haza kerül!

– Bár már otthon volna, mire hazaérünk! – kívánta Evike, aki minden rosszasa mellett is igen szerette egyetlen öccsét s egy csöppet sem tudott rá haragudni. Valami azt sugta bensejében, hogy minden jóra fog fordulni s talán még sokat, igen sokat fog köszönhetni ennek a kis kalandnak.

Másnap, a déli órákban nagy megtiszteltetés érte a Mihók családot. Rády tanár ur kopogtatott be.

– Nem jöhettek előbb, – mondotta köszönés után, – mert órám volt. Most azonban első utam ide vezetett, hogy halljak valamit a gyerekről.

Evike bevezette a tanár urat, leültette s aztán szomorúan közölte vele, hogy még mindig nem tudnak semmit.

– Azt sem sejtik, merre mentek? – kérdezte a tanár ur.

– Erre nézve van valami támpontunk – mondotta Evike.

Ekkor aztán részletesen elbeszélte az előző napi eseményeket, a teknő, lekvárkavaró lapát, lepedő, meg a többi holmik titokzatos eltűnését.

– Persze, persze, – nevetett Rády tanár ur. – A Robinson regények hatása! Szóval minden valószínűség szerint a Tiszán szöktek meg – egy mosóteknőben! Nem rossz! No, de legalább tudjuk,

merre kell elindulnunk a keresésükre. Még ma intézkedni fogok s azt hiszem, nem minden eredmény nélkül.

Ezután elbúcsuzott a tanár ur. Evike egész az utca-kapuig kísérte.

– Holnap, ha megengedi Evike, – mondotta a tanár ur a bucsuzásnál – újra eljövök. – Kíváncsi vagyok a fejleményekre.

– Nagyon szívesen látjuk, – válaszolta Evike, szemét lesütve.

erővel fogjuk folytatni az utat s ha szerencsénk lesz, már délben Csongrádon is leszünk.

– Azt gondolod, hogy a kapitány a kedvünkért horgonyt fog vetni, míg hozzákötjük a ladikunkat?

– Nem kell horgonyt vetnie. Csak bizd rám a dolgot.

Ferkó vállat vont s mivel neki nem kellett semmit sem tennie, nyugodtan várta az elkövetkezendőket.

Miska pedig megtette az előkészületeket. A magukkal hozott kötél egyik végét a ladik orrába vert kampós szöghöz kötötte, a másik végét pedig derekára erősítette. Aztán a ladikot Ferkó segítségével a pillanatról-pillanatra közeledő hajó felé irányította.

– Jaj, – hökkent meg Ferkó, mikor a hajó verte első hállám felemelte a ladikot – rögtön felborulunk.

– Ne félj, – biztatta Miska – én is veled borulok akkor s az én életem is van olyan értékes, mint a tied.

Ez ugyan nem volt valami erős vigasztalás Ferkónak s csak még növelte félelmét, amikor a hullámhegyről hirtelen, mint valami rődlipályán, a hullámvölgybe zuhantak.

Négyszer-ötször ismétlődött meg ez a kellemesnek épen nem mondható vizi hintázás, amikor végre a csolnak az uszályhajó oldalához ért. Miska ekkor ügyesen elkapta a lapostetejű uszály szélét s macskaügyességgel felkuszott a tetejére. A derekára kötött kötél kifeszült s a hajó után vont a csolnakot is. Most Miska leoldotta a kötelet a derekáról s belefűzte az uszály végében levő, kötélnek szánt vaskarikába s ezen keresztül addig huzta a kötelet, míg a csolnak szorosan nem tapadt a

Ezzel átadta az utavalót. A papirburkolatból étvágygerjesztően szállott fel a sült hal finom illata s ha nem restelték volna, azonnal hozzáláltak volna a fogyasztáshoz. Ujra megköszönték hát a vendéglátást s elindultak a part felé.

A tekenő, illetve a vitorlás csolnak érintetlenül várakozott reájuk az öbölben. Azonnal beszálltak, eltaszították a ladikot a parttól s a viz csendes folyására bízták magukat. Azután kibontották az öreg halász-adta csomagot (nagy karéj kenyér is volt benne) s jóízűen falatozni kezdtek.

— Ma sem veszünk már éhen, — örvendezett Ferkó, amikor a becsületesen kettéosztott elemőzsia reá eső részét az utolsó morzsáig bekebelezte.

— Jól jártunk az öreggel, — ismerte el Miska is. — Nem tudom, mivel tömtük volna meg a bendőnket, ha ő nem segít rajtunk.

A tele gyomor jó kedvre hangolta mindkettőjüket s vidám füttyörészgetés mellett folytatták utjukat.

— Hallod-e, — szólt Ferkó, amikor egy percre abban hagyták a fügyülést — nekünk is kellene valami horgászó szerszámot beszerezni. Ki tudja, meddig tart még e vizi ut, már pedig itt másféle eledelhez, mint halhoz, nem jutunk, ahhoz is csak úgy, ha horgokat szerzünk.

— Én is gondoltam már erre, — válaszolt Miska. — De, először is, horgot csak városban kapunk, Csongrád pedig még messze van. Másodszor meg a szép szemünkért nem ad a kereskedő horgot. Pénz kell hozzá. Azt pedig elszedték tőlünk az erdész-hivatalban.

— Baj, baj, — hűmmögött Ferkó. — Hogyan juthatnánk egy kis pénzhez?

Gondolkozva hajtották le fejüket s azon töprengtek, hogy Robinson és társai mit cselekedtek volna hasonló szorult helyzetben.

Egyszerre csak felvillant a Miska szeme.

— Mi szükségünk van nekünk fűrésze is, meg fejszére is? — mondotta. — A fűrészt könnyen pótolhatja a fejsze, tehát felesleges. Sőt terhünkre van. Azt ajánlanám, hogy Csongrádon adjuk el. Az áráért aztán beszerezhetjük a horgászó készletet.

Ferkó nagyszerűnek találta az ötletet.

— Mikor lehetünk Csongrádon? — kérdezte.

Miska előhuzta mellénye alól a térképet, kiterítette térdén s nagy komolysággal hajolt föléje. Ferkó is odahúzódott, bár a térképolvasás mindig gyöngye oldala volt.

— Nézd, — magyarázta Miska, ceruzájával mutogatva — ez a Tisza. Itt van Szolnok, ahonnan elindultunk. Most körülbelül ezen a helyen vagyunk.

S megjelölve e pontot, ceruzájával lemérte az eddig megtett utat.

— Itt van, ni, Csongrád! — bökött a térképre Ferkó olyan örömmel, mintha csak Kovalik tanár urnak felelne.

— No, látod, — folytatta Miska — már nincs akkora darab ut Csongrádig, mint amennyit eddig megtettünk.

— Tehát?

— Tehát még este előtt ott leszünk.

Ez a lehetőség és a jó vásár reménye még jobb hangra derítette a vizi utasokat. Megragadták a lekvárcavaró lapátokat — azaz evezőket — s teljes gőzerővel feküdtek neki az evezésnek.

A part egyhanguan változatlan volt. Kevésbé szórakoztató látványt nyújtottak a fűzfák, melyek a vízbe lógatták bús lombjaikat. Megszokták már a falusi tornyok egyformaságát is s nem lelkesedtek a fel-feltűnedező nádfödeles kis házikókért sem. Csak siettek, hogy minél előbb elérjék legközelebbi céljukat, Csongrádot. De bármennyire is igyekez-

tek, igen lassan haladtak. Teljes szélcsend uralkodott s így nem használhatták vitorlájukat sem, sőt később még ellenkező irányu szelet is kaptak, ami megnehezítette munkájukat.

— Félek, hogy vizen kell éjszakáznunk — aggodalmaskodott Ferkó.

— Ne légy megint kishitű! — dorgálta Miska.

— A térkép nem csal.

— De a szél sem! — vetette ellen Ferkó.

— Külömben is még nagyon messze van az este.

— De Csongrád is!

— Csak kevesebb beszéd és több evezés, — hallgattatta el Miska a folytonosan ellenkező Ferkót.

Ferkó erre újra nekilátott az evezésnek s akkorákat fujt, hogy egy fiókviarnak is beillett volna. Meg is jegyezte Miska:

— Sokkal többre mennénk, ha a szájad elé kifeszitenénk a vitorlát, mert úgy fujsz, hogy elhajtánál még egy hét árbócos tengeri hajót is.

— Ennyi jogom se legyen? — méltatlankodott Ferkó. — Utóvégre a tudómet úgy használom, ahogyan nekem jól esik!

Különös bűgás, zakatolás szakította félbe a már-már veszekedéssé fajuló vitatkozást. A zajra mindketten hátrafordultak.

— Gőzhajó! — kiáltott fel Miska. — Sugy látom, hogy egy nagy uszályhajó is van hozzákötve.

Ferkó megszeppent.

— Nem kellene-e kikötnünk? — kérdezte

— Sőt ellenkezőleg, — szólt Miska. — Igyekezzünk minél közelebb férkőzni a hajóuszályhoz.

— Mire lesz az jó? — rémüldözött Ferkó, aki már a hullámok között érezte magát.

— Arra — világosította fel Miska, — hogy csolnakunkat az uszályhoz kössük. Így aztán gőz-

TIZENKETTEDIK FEJEZET,

melyben hőseink tovább folytatják utjukat és pénzszerzésen törik a fejüket. Sikerül is egy pénzügyi művelet, ami könnyelmű lumpolásra csábítja őket.

Mihók Miska és Lakatos Ferkó arra ébredtek, hogy valaki rázza a vállukat.

— Röggel van, urfiak! — költögette őket egy vastag hang. — Elmögyök itthonról s bezárnám a kunyhót.

Mindketten felriadtak s álmosan dörzsölték szemüket. Első pillanatban azt sem tudták, hol vannak, hogy kerültek ide s idegenül néztek körül. Csak amikor az öreg Séra Dániel nevetős kerek arcát meglátták, tértek magukhoz s kezdtek visszamlékezni mindenre.

Rögtön felugrottak s lerázták magukról az álom foszlányait, mint a folyóból kimászott kutya a bundájáról a vizet.

Aztán a fakupából vizet öntöttek egymás markába s úgy, ahogy, megmosakodtak. Amikor így készen lettek a toalett, elbucsuztak az öreg vendéglátó halásztól.

Séra Dániel odanyújtotta nekik kérges markát s így szólt:

— Üres kézzel nem engedhetöm el az ifiurakat. Amig szunnyadtak, csináltam ögy kis nyárson sült csukát... Csak azt adhatom, ami neköm is vagyon. De nagyon jó eledöl. Fogyasszák egésséggel az uton. Oszt ha visszafelé gyünnek, ne kerüjjék el a kunyhómat!

A Cimborá első félévi bekötési táblái elkészültek. A csinos és tartós bekötési táblák ára 30 leu és 5 leu postaköltség. □□□□		Ha támogatni akarjátok munkánkat, közöljétek a kiadóhivatallal a Csehszlovákiában lakó és veletek egykoru kis cimboráitok pontos címét.
	A Cimborá képes heti gyermeklap kiadásában az alábbi könyvek jelentek meg: ○○○○○○○○○○ Benedek Elek: Öcsike könyve. A „nadselű” gondolatok első sorozata. (Szép kötésben.) . . . Ára L. 35.— Benedek Elek: Öcsike könyve. A „nadselű” gondolatok első sorozata. Számozott példány. . . Ára L. 40.— Benedek Elek: Hires erdélyi magyarok. I. A két Wesselényi. II. Kőrösi Csoma Sándor . . . Ára L. 18.— Kertész Mihály: Senki Tamás története. Gyermekregény. Ára L. 25.— Balázs Ferenc: Mesefolyam. (Husz mese a szeretetről.) . . . Ára L. 25.— Monoky János: Tündérmese. (Szép kötésben.) . . . Ára Lei 12.— Ezeket a meséskönyveket az összeg előzetes beküldése mellett szállítja a „Cimborá” képes heti gyermeklap könyvosztálya, Slatina. Cimborá. Szerkesztette: Benedek Elek. Az 1923. évi első félév (január—június) példányai díszes kötésben. . . . Ára Lei 120.— — Előkészületben és sajtó alatt: Kertész Mihály: Szökés a teknőben. (Két kicsapott diák kalandjai a Tiszán.) Gyermekregény. ○○○○○○ Balázs Béla: Az igazi égszínkék. (Ötszáz számozott példányban, díszkiadás.) ○○○○○○○○○○○○ Szondy György: A lodenakabát és egyéb mesék. ○○○○○○○○○○ Lengyel Miklós: Tamás érdeklődik. Párbeszéd az ősemberről, a fegyverekről, a mumiákról, a krokodilusról, a kígyókról, a mérges növényekről, az elefántokról, az ékirásról és egyéb tanulságos kérdésekről.	
A Cimborá ez évi január, február márciusi és áprilisi számai teljesen elfogytak. Ezekkel a számokkal senkinek sem szolgálhatunk. □□		Június harmincadikán lejárt a második negyedév. Ne mulasszátok el az előfizetési díjaitokat beküldeni, mert kénytelenek leszünk a lap további küldését beszüntetni.

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:
SZABADSAJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ R.-T. SATMAR.
A LAPOT A NYOMDAVÁLLALAT BAIÁ-MAREI (NAGYBÁNYAI) FIÓKJÁNAK GYORSSAJTÓJÁN NYOMJÁK.
A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES SÁNDOR FELEL.
A SZÍNES CIMLAPOKAT ÓCSVÁR REZSŐ RAJZOLTA.